JOUKKOKIRJE

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 1
Maaliskuu
2017

Mainettaan parempi VIHURI

s. 22

Vaasan Sotaveteraanimuseon Pro Finlandia -näyttely esittelee Suomen tietä itsenäisyyteen

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva puhui avajaisissa.

s. 9

Suomen Jääkärimuseon näyttely on uudistunut. Juhlaseminaari 23.4.

Suomen jääkärimuseo sijaitsee entisessä Kortesjärven kunnanvirastossa. Uudistuksen myötä käynti museoon on siirretty kadun puoleiselle sivulle.

s. 6

ARMAS ILVO 21.7.1920–11.01.2017 Katkelmia sotien ajoilta ja viime vuosilta

Armas Ilvo kuvattuna Kilpisjärven koululla Kansallisena veteraanipäivänä 2015. Kuva: Seppo Suhonen.

s. 12

Huolta ja muisteluja

Kaivelin kovalevyn kätköistä 15 vuotta vanhan SWOT-analyysin. Aloitin päätoimittajan erämaavaelluksen täysin tietämättömänä tulevista vastoinkäymisistä ja alan ammattitaito oli kuin tupsuniskalla varusmiespalvelun alussa. Olimme intoa täynnä koko aktiiviporukka. Perustettiin osasto Crafton ja jotain maanpuolustukseen liittyvää oli joka viikonloppu ja usein viikollakin. Vuonna 1991 olimme päättäneet henkisen vapaussotamme. YYA oli tuhkauurnassa. Kokonaisuutena analyysini oli osunut hämmästyttävän oikeaan, paitsi varainhankinnassa - ainoastaan Kalajoella on ilmoituksia myyty tosi mallikkaasti.

Yksi ulkoisista mahdollisuuksista oli sotilaallinen koulutus puolustusvoimain tuella ja ohjauksessa. Tapasin vaatia tätä ohjausta kanssamme toimineilta upseereilta/ kouluttajilta:

– Tarvitsemme ohjausta, muuten perustamme vaikka minkälaisia plutoonia!

Alussa toimintaamme vierastettiin. Muutamat järjestöt ja jopa monet puolustusvoimissakin vierastivat meitä. Monet poliittiset puolueet vastustivat toimintaamme. Sana suojeluskunta oli kirosana, samoin kodinturvajoukot. Sotahullut ja natsit olivat meille tuttuja nimityksiä. Enää ei nyt sentään uhattu ”punaisilla rauhanraketeilla”.

Yhdeksi lehtemme tavoitteeksi olin asettanut maanpuolustushengen. Ehkä tässäkin olemme onnistuneet ainakin tyydyttävästi. Laaja avustajaverkosto -korpraalista kenraaliin- on mahdollistanut erinomaisen materiaalin saamisen joka lehteen.

Maanpuolustuksen tukeminen oli myös yksi ulkoisista mahdollisuuksista, ja väitän, että sen olemme hoitaneet tavoitteen mukaisesti. Viisi-kymmenen sivua koulutusasiaa joka lehdessä. Kiitos aktiiviset MPK-kouluttajat ja aktiivit.

Lopetan nyt tämän omakehutekstin ja muistelun - sillä ihan tässä jalka väpättää, että ”huru-ukkojen” turvakurssi olisi mukava järjestää.

Sinivalkoisten muistelujen jälkeen ajatukset siirtyvät nykyhetkeen. MPK:n toimintaa seuraavana syntyy suuri huoli tässä ajassa. Pientä budjettia ”kurmootethan” Osaavia ihmisiä irtisanotaan jne. Huoleni on suuri, miten käy nuorten innokkaiden ”tupsuniskojen”. Riittääkö osanottajia eri kursseille? Jokainen armeija tarvitsee oman koulutetun Sven Tuuvansa. Vanhat tukijat saavuttavat akka- ja ukkoiän. ”Eiku-hallinnoltamme” riittää miljoonia toisen valtion käpykaartilaisten paapomiseen, mutta omaehtoiselle maanpuolustuskoulutukselle riittää vai roposia. Vanha veteraani totesi tässä vähänaikaa sitten:

-Tätä touhua seuratessa tulee mieleen sinisilmäiset herrat Cajander ja Chamberlain.

Edellä mainitsemani kehitys on kuoleman vakavaa.

Vaikka optimismi on positiivinen tunnetila, realistinen varautuminen pahaan on ainut kansakuntaamme suojaava toiminta, sillä myöhäistä on silloin kun kasakka nauraa portilla.

Heikki Pääjärvi

Tammisunnuntain juhlat aloittivat itsenäisyytemme 100-vuotisjuhlatapahtumat Vaasassa

Pohjanmaan Maanpuolustuskillan järjestämät Tammisunnuntain juhlallisuudet kokosivat runsaasti alueen maanpuolustusväkeä päivän tapahtumiin.

Päivän tilaisuudet alkoivat Vaasan Veteraanimuseolla, jossa avattiin uusi erikoisnäyttely ”Pro Finlandia II. Suomen tie itsenäisyyteen. Näkökulma: Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari”.

Kansallisarkiston tuottaman näyttelyn avasi pääjohtaja, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva runsaslukuisen kutsuvierasjoukon läsnä ollessa. Hänen avauspuheensa on toisaalla lehdessämme.

Perinnemuurilla killan puheenjohtaja Ilkka Virtanen ja Pekka Innilä laskivat havuseppeleen ”Till Försvarsarbetet – Maanpuolustustyölle”, 20 maanpuolustusjärjestön lippulinnan kunnioittaessa tilaisuutta.

Pääjuhla Vaasan Kaupungintalolla kokosi noin 200 juhlavierasta. Juhlapuheen piti sisäministeri Paula Risikko. Puheen johtava teema oli ”Maanpuolustus luo turvallisuutta”. Ministeri Risikon nykyisin johtama sisäministeriö on maamme sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka visiona on pitää Suomi Euroopan turvallisimpana ja yhdenvertaisimpana maana.

Juhlan korkeatasoinen musiikkiohjelma koostui mm. diplomioopperalaulaja Katariina Korkmannin esittämistä lauluista, Sami Sihvon ”Oi poika Pohjolan” ja Jean Sibeliuksen ”Var det en dröm” sekä Oskar Merikannon ”Kun päivä paistaa”, pianotaiteilija Christine Bengtssonin vastatessa säestyksestä.

Korkeatasoisesta musiikkiesityksestä vastasivat Katariina Korkman, laulu (oik.) ja Christine Bengtson, piano.

Juhlapuheen piti sisäministeri Paula Risikko.

Juhlan yhteydessä palkittiin killan järjestämän ainekirjoituskilpailun parhaita kirjottajia. joista nuorten puheenvuorona Sonja Ohra-aho, Vaasan lyseon lukiosta, esitti voittokirjoituksensa ”Itsenäisyyttä yhdessä sata vuotta”. Yläkoululaisten sarjan parhaaksi aineeksi valikoitui Emma Häkkisen ”Talet till Finland 100 år”.

Huomionosoituksena kilta jakoi kaksi Pohjanmaan Maanpuolustuskillan ansioristiä, jonka saivat KHT-tilintarkastaja Hans Bertel ja Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Mika Piiroinen.

Juhlan perinteisestä sotilasmusiikista vastasi Pohjanmaan maanpuolustussoittokunta kapteeni Sami Salmivuoren johdolla. **rl.**

”Me tarvitsemme teitä kaikkia”

Tämänkertaista juttua kirjoitettaessa ovat alueemme hiihtolomat käynnissä. Onneksi saimme edes jonkinlaisen talven tänne Pohjanmaalle. En tiedä kuinka moni teistä lukijoista pitää ympäristömuutosta turvallisuusuhkana. Olen saanut kuulla Helsingin Yliopiston professori Markku Kulmalan muutaman alustuksen/luennon viimeisten kahden vuoden aikana. Ainakin hän on saanut minut vahvasti seuraamaan ympäristössämme tapahtuvia muutoksia. Ympäristömuutokset ovat uudenlainen turvallisuusuhka, johon meidän on haastava valmistautua.

Hiihdon maailmanmestaruuskilpailut ovat myös hyvässä vauhdissa. Nyt meillä on Suomessa positiivinen pöhinä menossa, kun kilpailut ovat alkaneet menestyksekkäästi. Rion olympialaisten aikainen surkuttelua on taakse jäänyttä elämää. Positiivisuus on paljon hienompaa ja hauskempaa.

Valtioneuvosto julkaisi uuden puolustuspoliittisen selonteon helmikuun puolivälissä. Selonteko on kompakti 30 sivuinen linjaus Suomen puolustuskyvyn ylläpidolle, kehittämiselle ja käytölle.

Selonteko antaa selkeät perusteet myös aluetoimiston ja meidän valvonnassa oleville reserviläisille. Selonteossa todetaan;

”*Yleinen asevelvollisuus ja koko palveluskelpoisen miesikäluokan kouluttaminen tuottavat puolustusvoimien sodan ajan joukot kustannustehokkaasti. Reservin koulutusjärjestelmä on kokonaisuus, johon kuuluvat puolustusvoimien kertausharjoitukset ja vapaaehtoiset harjoitukset sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kurssit. Reserviläisiä kannustetaan omaehtoiseen kunnon ylläpitoon sekä kouluttautumiseen verkkokoulutusmahdollisuuksia hyödyntäen. Reserviläisten osaamista hyödynnetään nykyistä paremmin sodan ajan joukoissa.* ”

Eli me tarvitsemme teitä kaikkia tulevaisuudessa. Teillä on merkittävä rooli rakkaan isänmaamme puolustamisessa.

Tänä vuonna juhlimme 100-vuotiasta Suomea –”Yhdessä – Tillsammans”. Tänä vuonna on tarkoitus juhlistaa myös veteraaneja viimeistä kertaa isommissa puitteissa veteraanipäivänä (27.4). Toivottavasti sinun kunnassa veteraanit huomioidaan ”isosti”. Itse toivon, että veteraanipäivää juhlittaisiin joka vuosi tulevaisuudessakin. Mutta juhlien muotoa voisimme yhdessä miettiä. Voisiko se olla esimerkiksi alueellinen Maanpuolustusjuhla veteraanien kunniaksi, jossa kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret.

Meidän alueella on kesällä kaksi merkittävää tapahtumapäivää. Merivoimien vuosipäivää vietetään Vaasassa 8.7. Maanpuolustuksen todellinen superkeskiviikko on 23.8, jolloin Vaasassa on Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Nuku Rauhassa tapahtuma sisäsatamassa. Startti on 09:00 alkaen. Päivän kruunaa Puolustusvoimien kesäkiertue, joka on tänä vuonna Vaasan torin upouudella lavalla. Merkkaa nyt päivät jo kalenteriin ja ota mukaasi perheet, ystävät ja työkaverit. Näinä päivinä on varmasti nähtävää ja koettavaa.

Mika Piiroinen Pohjanmaan aluetoimiston keskustelu- ja infotilaisuudessa, kuva Raimo Latvala.

Olemme aloittaneet aluetoimistossa ensi vuoden suunnittelun, joka on Puolustusvoimien 100-vuotisjuhlavuosi. Tällöin on myös tiedossa paljon tapahtumia.

Näillä mietteillä itse kullekin oikein hyvää kevään odotusta.

Everstiluutnantti
Mika Piiroinen
Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö

MPK:n organisaatiouudistus haastaa vanhat ja uudet kouluttajat

Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön vuosijuhlassa 2.12.2016 oli palkitsemistilaisuus, jonne kaikki aktiivit toimijat eivät päässeet. Päivän koulutustapahtuman yhteydessä luovutettiin Vuoden kouluttaja 2016 -plaketti ja kunniakirja vääpeli (res) Perttu Tunkkarille (oikealla) ja Vuoden toimija 2016 -plaketti ja kunniakirja alikersantti (res) Ville Hakkiolle (keskellä). Majuri (res) Jari Myllymäkeä muistettiin yksikön plaketilla hänen merkkipäivänsä johdosta.

Kokkolan koulutuspaikan toimijat, kouluttajat ja paikallispäälliköt saivat 1.2.2017 viimeisintä tietoa MPK:n uuden organisaatiomuutoksen vaikutuksista Pohjanmaan maanpuolustuspiirin toimintaan.

Vt. piiripäällikkö Jani Pikkaraisen johdolla tilaisuudessa käytiin läpi perusteet vuosien 2017 ja 2018 koulutustapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Organisaatiouudistus on edennyt Pohjanmaan maanpuolustuspiirin kehitelmien mukaan, ja koulutuspäälliköt ovat aloittaneet toiminnan suunnittelun. Kurssimarkkinointi ja koulutustoiminnan järjestelyt on saatu lähes saumattomasti käyntiin. POHMALTSTO on ilmaissut konkreettisesti tukensa organisaatiouudistukselle.

MPK:n keskusjohdon asettamat tavoitteet kurssien (307), osallistujien (6659) ja koulutusvuorokausien (9862) määrän suhteen saavutettiin vuonna 2016, ja ylitettiinkin hiukan (suluissa toteutuneet määrät).

Tänä vuonna valtaosa suunnitelluista kursseista toteutetaan, etusijalla on sotilaallinen ja sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus. Kurssivalikoimasta on karsittu pois kotu-päällikkövetoisia kursseja, jolloin ns. VARTU-koulutus on suurin häviäjä. Pudotusta edellisen vuoden tavoitteesta on noin 25–33%. Hallinnollinen työ on uuden mallin mukaan keskitetty piiritoimistolle.

Päätapahtumat 2017 ovat PAUHA17 21.-23.4., RANNIKKOMYRSKY17 4.-6.8., HÄJY17 1.–3.9., ÄRJY17 27.–29.10., VAPEPA suurharjoitus 26.–27.8. ja VUORI17 22.–24.9.2017.

Lisätietoja MPK:n koulutuksista: https://www.mpk.fi/Koulutuskalenteri

Teksti ja kuva:
Jouko Liikanen

Osaston jäseniä kunniakäynnillä Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkillä. Vaasan vanhalla hautausmaalla, jossa havuseppeleen laskivat Marja ja Kaj Sandström.

Jääkäripataljoona 27 Perinneyhdistyksen Vaasan osasto toiminut 40 vuotta

Jääkärien kotiinpaluun vuosipäivästä on vuosikymmenten saatossa muodostunut perinnetoiminnan tärkein päivä. Kun Vaasan osasto perustettiin vuoden 1976 loppupuolella niin sääntöihin otettiin erillinen maininta siitä, että osasto viettää vuosipäiväänsä jääkäripäivänä 25. helmikuuta Vaasassa.

Osaston perustavan kokouksen koollekutsujan ja ensimmäisen, 30 vuotta puheenjohtajana toimineen sosionomi Ole Fagernäsin laatimassa historiikissa hän kirjoittaa:

”Vaasan osaston perustamistoimet käynnistyivät lokakuussa 1976, jolloin Ole Fagernäsin aloitteesta kokoontui joukko vaasalaisia jääkäreiden jälkeläisiä keskustelemaan mahdollisuuksista perustaa Vaasaan Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan alaosasto. Jo marraskuun 16. päivänä pidettiin Vaasan alaosaston perustava kokous Vaasan Upseerikerhon nk. perinnehuoneessa, jossa aikoinaan Jääkäriliiton Vaasan osasto tapasi kokoontua. Vaasan osastosta tuli siten Perinneyhdistyksen ensimmäinen alaosasto. Vuodesta 1982 käytetään alaosastojen sijaan nimitystä osasto.

Vaasan osaston perustavassa kokouksessa olivat läsnä: Alfons Byholm, Raimo Ericsson, Björn Eriksson, Ole Fagernäs, Martti Nikula, Gunnel Näsman, Olav Rönn ja Helge Wisén.

Lisäksi pöytäkirjaan merkittiin kuuden muun henkilön nimet, jotka estyneinä eivät voineet osallistua kokoukseen, mutta olivat ilmoittaneet haluavansa olla mukana yhdistystä perustetaessa.

Nämä henkilöt olivat: Ulla-Maija Fortelius, Maj-Riitta Gröndahl, Georg Nordman, Veijo Rutanen, Bror-Erik Rönn ja Rigmor Rönn.

Jääkäriliiton Vaasan ja Pietarsaaren osastojen lopetettua toimintansa vuonna 1988 osastoomme liittyi viisitoista jääkäriä: Jacob Bengs, Rafael Berg, Curt Björklund, Johannes Björkman, Uno Fagernäs, Helge Ingman, Oskar Lasander, Alfred Ohls, Yrjö Pernu, Paul Pått, Edvard Rönnholm, Emil Sjöholm, Väinö Vainio, Johannes West ja Karl Öist. Viimeisenä näistä jääkäreistä Väinö Vainio kuoli 1989.

Myöhemmin osastoon liittyi yhteisönä ”Gardesjägarnas Kamratförening” johon kuului Kaartin Jääkäripataljoonassa palvelleet upseerit.”

Nyt kun jääkäriliikkeen synnystä ja ensi vuonna myös jääkärien kotiinpaluusta on kulunut satavuotta, elä perinnetyö voimakkaana ja näkyvänä. Valtakunnallisessa yhdistyksessä on noin 2 000 jäsentä, joista Vaasan osastoon kuuluu noin 100 jäsentä.

Vaasan osaston 40-vuotisjuhlallisuudet aloitettiin perjantaina 24. helmikuuta, jolloin osaston edustajat tekivät kunniakäynnin ja laskivat havu- / kukkalaitteen pitkäaikaisen puheenjohtajan Ole Fagernäsin haudalle Kruunupyyssä.

Jääkäripäivän ja osaston vuosipäivään liittyvät kunniakäynnit tehtiin Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkille Vaasan vanhalla hautausmaalla ja Jääkäripatsaalle Hovioikeudenpuis-

Perinnemuurilla havuseppeleen laskivat osaston edustajina Olof Back (vas.) ja Brage Forssten sekä Tuula Harjunpää.

Perjantaina 24.2.2017 Brage Forssten (vas.) ja Raimo Latvala laskivat havu-/ kukkalaitteen osaston perustajan ja pitkäaikaisen puheenjohtajan Ole Fagernäsin haudalle Kruunupyyssä.

Perinneyhdistyksen kultaisen ansiomerkin saivat vastaanottaa Gunvor Pått ja Martti Ehrnrooth.

Jääkäripatsaalle havuseppeleen laskivat JP 27 Perinneyhdistyksen varapuheenjohtaja Arno Hakkarainen (oik.) sekä majuri evp. Carl-Henric Lanamäki ja Martti Ehrnrooth Vaasan osastosta.

Hopeisen ansiomerkin olivat vastaanottamassa Olof Back (vas.) ja Brage Forssten sekä Tuula Harjunpää.

Pronssisella ansiomerkillä huomioidut Kaj Sandström (vas.), Carl-Henrik Lanamäki, Juhani Kari ja Mauno Hintsala sekä Pauli Glader.

tossa sekä Perinnemuurille Kasarmintorilla. Mainituille muistomerkeille laskettiin havusepple.

Osaston 40-vuotsisjuhlakokous ja samalla vuosikokous pidettiin Vaasan Sotilaskodissa.

Juhla aloitettiin kuuntelemalla Jääkärimarssi, seisaalleen nousten, kuten perinteeseen kuuluu.

Juhlaesitelmän piti JP 27 Perinneyhdistyksen varapuheenjohtaja Arno Hakkarainen. Puheessaan hän erityisesti keskittyi Jääkäriliikkeen syntyyn ja tapahtumiin 100 vuotta sitten ja millä tavoin näitä historiallisia tapahtumia on nyt huomioitu ja juhlistettu. Toisaalta hän myös kertoi tulevista merkittävistä juhlatapahtumista, joiden kohokohdan muodostaa Vaasassa 23.–25.2.2018 pidettävät Jääkärien kotiinpaluun 100-vuotisjuhlallisuudet.

Esitelmän päätteeksi varapuheenjohtaja Hakkarainen luovutti perinneyhdistyksen hallituksen myöntämät ansiomerkit pitkään ja ansiokkaasti toimineille jäsenille seuraavasti:

Kultainen ansiomerkki; Martti Ehrnrooth ja Veikko Kurkiala sekä Gunvor Pått.

Hopeinen ansiomerkki: Olof Back, Brage Forssten, Tuula Harjunpää ja Alpo Koivuniemi.

Pronssinen ansiomerkki: Pauli Glader, Mauno Hintsala, Juhani Kari, Carl-Henric Lanamäki, Jussi Mendelin ja Kaj Sandström.

Vaasan osaston huomionosoituksen saivat vastaanottaa seuraavat;

Osaston pienoispöytälippu numeroituna; Martti Ehrnrooth (nro:4) ja Tuula Harjunpää (nro:5) sekä Raimo Latvala (nro:6). Osaston pöytästandardi; Olof Back, Mauno Hintsala ja Alpo Koivuniemi sekä Arno Hakkarainen.

Ennen varsinaista vuosikokousta Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Mika Piiroinen esitti aluetoimiston tervehdyksen ja onnittelut sekä kiitokset hyvästä ja aktiivisesta yhteistyöstä. Erityisesti evl. Piiroinen toi esiin puolustusvoimien mukana olon niin jääkärin kotiinpaluun 100 -vuotisjuhlallisuuksissa kuin myös pv:n vastaavissa tapahtumissa vuonna 2018.

Osaston vuosikokousasiat käsiteltiin puheenjohtajana toimineen Pauli Gladerin johdolla joustavasti ja nopeasti. Johtokunnan kokoonpanon merkittävin muutos tapahtui puheenjohtajistossa. Puheenjohtajana ansiokkaasti 10 vuotta toiminut Martti Ehrnrooth ilmoitti halukkuudestaan luopua tehtävästä. Vuosikokouksen yksimielisellä päätöksellä valittiin Brage Forssten osaston uudeksi puheenjohtajaksi vuosille 2017 – 2018. Hänen isoisänsä, äidin puolelta oli kalterijääkäri, joka vapautui Spalernajasta 12.3.1917, kun Venäjän vallankumoukselliset vapauttivat kaikki vangit.

Vastaavasti Martti Ehrnrooth valittiin varapuheenjohtajaksi vuodelle 2017.

Kokouksen jälkeiselle Jääkäripäivälliselle osallistui 20 henkeä. Juhlapäivällinen rakentuu Jääkäripihvistä ja siihen kiinteästi kuuluvista salaateista ja muista herkuista. Sotilaskotisisaret olivat jälleen tehneet huipputyötä, josta kaikkia lausuivat erityiset kiitokset.

Teksti **Raimo Latvala,**
kuvat **Monica Latvala**.

Tervetuloa Suomen jääkärimuseoon!

Suomen jääkärimuseo on Suomen ainoa jääkäriliikkeeseen ja siten keskeisesti Suomen itsenäistymisen historian tapahtumiin keskittyvä museo. Se on museo, joka tarjoaa tietoa ja elämyksiä – tuttua ja uutta sekä vanhemmalle että uudelle, nuorelle sukupolvelle. Uudistettu Suomen jääkärimuseo avautuu yleisölle sunnuntaina 23. huhtikuuta 2017. Tervetuloa tutustumaan uuteen perusnäyttelyyn.

Jääkärimuseon historia Kauhavan Kortesjärvellä on jo yli kaksikymmenvuotinen. Museo on ehtinyt palvella monia historian harrastajia ja jääkäriasiaan vihkiytyneitä. Jääkärimuseo on monelle tuttu ennestään. Suomen satavuotisjuhlavuoden kunniaksi Kauhavan kaupunki haluaa kuitenkin saattaa tämän erikoismuseonsa vielä laajemmin yleisön tietoisuuteen ja tarjota toiminnaltaan paremmin nykyaikaa palvelevan museon. Jääkärimuseon tavoitteena on tarjota tutkimusta ja tutkimuksellista tietoa yleisöystävällisesti, toimia arkistona ja tiedottajana jääkäriliikkeestä ja sen merkityksestä.

Museotilat on peruskorjattu. Tiloissa on helppo liikkua, ja myös oheispalveluita on ja pyritään lisäämään. Kahviopalvelujakin ollaan käynnistämässä! Kenraali Valveen huone on kirjasto, joka tarjoaa tutkijoille ja yleisölle monia mielenkiintoisia teoksia ja aineistoja. ”Jääkäreiden pelihuoneessa” voi katsella jääkäriaiheisia dokumentteja ja elokuvia sekä nykyaikaan soveltuen: pelata Suupohjan ammattiinstituutin datanomien, pelialan opiskelijoiden suunnittelemaa Jääkäripeliä.

Suomen jääkärimuseo sijaitsee entisessä Kortesjärven kunnanvirastossa, nykyisessä palvelutoimistossa. Uudistuksen myötä käynti museoon on siirretty kadun puoleiselle sivulle.

Uusittu perusnäyttely keskittyy jääkäriliikkeeseen. Miten ja miksi? Koska ja kuinka? Missä ja milloin? Valokuvien, haastattelujen ja videoiden sekä elokuvien avulla tutustutaan jääkäriliikkeen historiaan. Kaikki 1897 jääkäriä ovat läsnä, mutta tarkemmin tutustutaan muutamiin kymmeniin nuoriin urheisiin miehiin, heidän ajatuksiinsa ja kohtaloihinsa. Näyttelyssä hyödynnetään AV-tekniikkaa, jonka ansiosta muun muassa jääkäreiden aidot harjoitukset Lockstedtissa vuonna 1916 välittyvät museovieraille. Voimme kuunnella ja katsella päiväkirjoja ja kirjeitä ja kortteja – mitä tunteita ne välittävätkään! Jääkäreiden muistot ja mietteet välittyvät myös rehtori Tauno Kuusimäen ainutlaatuisissa 1960-luvun jääkärihaastatteluissa: Vanhat herrat muistelevat omia, jännittäviäkin nuoruusaikojaan. Näitä haastatteluja ei tätä ennen juuri ole julkisesti esitetty.

Museointendentti Hanna Rieck-Takala (vas.) ja museon uudistussuunnitelman laatinut Anne-Maj Salin pääsevät rakentamaan näyttelyä tilojen remontoinnin jälkeen.

Dokumentteja, musiikkia ja laulunäytelmiä… Tässä jääkärinäyttelyssä voi muutakin kuin katsella! Katseltavaakin löytyy: on alkuperäisiä jääkäripukuja, jääkäripasseja, rahoja, konekiväärejä ja muita aseita – sirpaleita, kunniamerkkejä ja jääkäreiden tunnistuslaattoja – aitoja oikeitten jääkäreitten esineistöä.

Isänmaallista, ylevää ja juhlallista mutta samalla nostalgista, inhimillistä ja elämänmakuista jääkärihistoriaa jääkäreitten omassa museossa.

Sukset odottavat oikeaa sijoituspaikkaansa.

Tervetuloa! Museon aukioloajat, opastukset ja muu tieto löytyvät www.kauhava.fi/jaakarimuseo.

Tiedustelut 0401484420.

Anne-Maj Salin

Viikonloppu Suomen Jääkärimuseon avajaisten ja 20. jääkäriseminaarin merkeissä

Suomen Jääkärimuseo on ainut museo, joka on erikoistunut jääkäriliikkeeseen ja Suomen jääkärien historian tallentamiseen. Museo perustettiin vuonna 1995 Kortesjärven kunnan kunnantalon alakertaan. Suuren jääkärivärväyksen ydinalueella sijaitseva museo on vuosien varrella tullut tunnetuksi niin kotimaassa kuin myös ulkomailla. Oma rooli on ollut valtakunnallisella jääkäriseminaarilla, jota järjestetään sunnuntaina 23.4. jo kahdenkymmenen kerran. Juhlaseminaarin otsikkona on tänä vuonna "Jääkärit historian pelinappuloina ja pelaajina". Kaikille kiinnostuneille avoin ja maksuton tilaisuus alkaa klo 13.00 Kortesjärven liikuntatalolla. Aamupäivällä on perinteisen tapaan jumalanpalvelus Kortesjärven kirkossa, seppeleenlasku jääkärimuistomerkille ja yhteisvastuulounas seurakuntatalolla.

Jääkäriseminaarin luennoitsijoina ovat poliittisen historian professori emeritus Timo Soikkanen, joka alustaa jääkäreiden geopoliittisesta ajattelusta, FT Tuomas Hoppu esitelmällä vapaaehtoisista sekä Saksan että Venäjän armeijassa sekä kenraalimajuri Jukka Pennanen luennolla jääkärialokkaiden koulutuksesta. Lisäksi Satakunnan maakuntajohtaja Pertti Rajala esittää kirjoittamaansa selkokirjaansa jääkäreistä. Päivän musiikista vastaa Suupohjan puhallinorkesteri.

Seminaaripäivänä avataan myös uudistuneen museon tiloja jälleen yleisölle. Museo, joka ei tiloiltaan enää vastannut nykypäivän vaatimuksia, on remontoitu viime syksystä lähtien. Samalla museon sisäänkäynti on siirretty talon pääovelle ja luotu uusia esteettömiä tiloja museokaupalle ja tilauskahvilalle. Parhaillaan laaditaan uutta perusnäyttelyä. Esillä on jääkärien päiväkirjoja ja henkilökohtaista aineistoa sekä valokuvamateriaalia. Entistä enempää multimediatekniikkaa käyttäen tuodaan esille jääkäriliikkeen ja ensimmäisen maailmansodan vaiheiden lisäksi jääkärien henkilökohtaisia kokemuksia.

Uudistustyössä mukana on konsultti, pitkän linjan museoammattilainen Anne-Maj Salin Vaasasta.

Museon uudistaminen ja juhlaseminaarin järjestäminen on Kauhavan kaupungin kunnianosoitus sata vuotta täyttävälle itsenäiselle Suomelle. Kaiken kaikkiaan kaupunki on investoimassa siihen lähes 200 000 euroa. Sekä uudistunut perusnäyttely että juhlaseminaari ovat saaneet myös Suomi 100 -statuksen.

Hanna Rieck-Takala,
Kauhavan kaupungin
museointendentti

Kalterijääkäriestä kertovassa osuudessa on myös interiööri.

Kahvitauolla Hanna Rieck-Takala (vas.), museotyöntekijä Johanna Ojala ja Anne-Maj Salin suunnittelevat näyttelyn rakentamisen aikataulua.

Suomi Finland 100

20. Jääkäri-seminaari

"Jääkärit historian pelinappuloina ja pelaajina"

Kauhavan Kortesjärven liikuntatalolla sunnuntaina 23.4. klo 12:00–16:00

Musiikkia, Suupohjan puhallinorkesteri

"Jääkäriliikkeen perustajien geopoliittisesta ajattelusta",
Timo Soikkanen, poliittisen historian professori emeritus

Kirjaesittely "Jääkärit-selkokirja"
Pertti Rajala, Satakunnan maakuntajohtaja

Kahvitauko
Musiikkia

"Eteenpäin - maksoi mitä maksoi! – Vorwärts – koste es was wolle!"
Jääkärien saama preussilainen koulutus,
kenraalimajuri Jukka Pennanen

"Maailmansodan vapaaehtoisia Saksaan ja Venäjälle",
Tuomas Hoppu, FT

Vapaa pääsy – Kahvitarjoilu – Tervetuloa!

Lehdistötilaisuus on 30.3. klo 11.30 Helsingin Ostrobothnian osuuskuntatalon jääkärikabinetissa.

Suomen Jääkärimuseo
Finlands Jägarmuseum
KORTESJÄRVI

- Museossa kerrotaan jääkäriliikkeen syntyvaiheista, toiminnasta ja sen merkityksestä maamme itsenäisyydelle.
- Jääkärien tarina kertoo lähes 2000 nuorukaisesta, jotka lähtivät Saksaan oppimaan sotataitoja tavoitteenaan itsenäinen isänmaa.
- Perusnäyttelyn lisäksi museossa on viimeisen jääkärin, kenraali Väinö Valveen huone sekä vaihtuvia erikoisnäyttelyitä,
- Museossa on huomattava kokoelma jääkärien sukulaisten lahjoittamaa materiaalia.
- Museokaupassa kiinnostavaa ostettavaa.

Kirjauutuus: Jääkärihaudat Etelä-Pohjanmaalla

Kirja: Niittokone-asiamiehistä jääkäreiksi. Esitelmiä jääkäri-seminaareista 1998-2007.
Kirjan hinta 15 euroa.

Suomen Jääkärimuseon uuden perusnäyttelyn avajaiset ovat lauantaina 22.4. klo 16.00 alkaen.

Osoite Jääkärintie 80
62420 KORTESJÄRVI
Puhelin Puh. (06) 2412 9841, 040 148 4420, 040 764 7755
suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi

Vaasan Sotaveteraanimuseon Pro Finlandia -näyttely esittelee Suomen tietä itsenäisyyteen

Kansallisarkisto on tuottanut 200-vuotisen toimintansa ja Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Pro Finlandiaksi nimetyn neljän näyttelyn sarjan, jolla kuvataan maamme kansainvälisten yhteyksien kehittymistä itsenäisyyttä edeltävinä vuosikymmeninä ja -satoina. Kukin sarjan näyttelyistä esittelee tätä kehitystä eri maiden näkökulmasta. Sarjan toinen osa, jossa näkökulma muodostuu yhteyksistä Saksaan, Itävaltaan, Unkariin ja Iso-Britanniaan, on saatu kevään ja kesän ajaksi Vaasan Sotaveteraanimuseoon, missä se on esillä Kansallisarkisto Vaasan ja Sotaveteraanimuseon yhteisnäyttelynä.

Näyttelystä oli jo ennakkotiedote Pohjanmaan Maanpuolustajan numerossa 4-2016. Lisäksi toisaalla tässä lehdessä on Kansallisarkiston pääjohtajan, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuortevan näyttelyn avajaisissa Tammisunnuntaina 29.1.2017 pitämä avajaispuhe, missä hän valotti monipuolisesti näyttelyn pääteemoja. Tässä esityksessä tarkastelenkin vain näyttelyn muutamia yksityiskohtia näyttelyn tarjoamaan kuvamateriaaliin tukeutuen.

Ilkka Virtanen

Näyttely koostuu 16 seinäkkeestä, joista kuvassa näyttelyn "otsikkoseinäke". Kaikki seinäkkeiden tekstit ovat sekä suomeksi että ruotsiksi.

Varsinaisena itsenäistymisen aikana ja vielä pitkälle sen jälkeenkin Saksan vaikutus itsenäisyyden saavuttamiseen ja sen säilyttämiseen toteutui voimakkaimmin jääkäriliikkeen kautta. Sotamuseon kokoelmiin kuuluva Hugo Backmanssonin 1930-luvun maalaus esittää jääkäriliikkeen tuntijoille tuttua tapahtumaa, mutta itse kuva on ollut julkisuudessa varsin vähän esillä. Ostrobothnialla 20.11.1914 pidetyn jääkäriliikkeen perustavan kokouksen jälkeen päätettiin ryhtyä nopeasti käytännön toimenpiteisiin. Kokouksessa mukana olleet Walter Horn ja Bertel Paulig lähetettiin Tukholmaan tunnustelemaan mahdollisuuksia sotilaskoulutuksen aloittamiseksi Saksassa. Kuvassa kyseiset ylioppilaat käyvät Tukholmassa joulukuussa 1914 neuvotteluja siellä vaikuttaneen suomalaisaktivisti Herman Gummeruksen kanssa. Pian tapaamisen jälkeen voitiin ryhtyä jääkärien rekrytoimiseen. Horn ja Paulig olivat luonnollisesti ensimmäisiä lähtijöitä.

Iso-Britannian yhteydet Suomeen ilmenivät mm. partioliikkeen, uskonnollisten herätysliikkeiden ja Raamatun levityksen muodossa. Johtavana teollisuusmaalta Iso-Britannialta saatiin paljon virikkeitä Suomen teolliseen kehittämiseen jopa saarilta Suomeen tulleiden yrittäjien myötä. Yksi esimerkki on Edinburghista v. 1850 Turkuun tullut insinööri William Crichton, joka tuli aluksi höyrykoneita valmistavan yrityksen palvelukseen. Yritys siirtyi pian hänen omistukseensa ja hän ryhtyi myös harjoittamaan telakkateollisuutta. Hänen Crichton-Vulcan -niminen yrityksensä toimi pitkälle yli 1900-luvun puolivälin.

Yksi yrityksen eksoottisimmista tuotteista, sukellusvene Vesikko vuodelta 1933, esiintyy kuvassa nykyasussaan Suomenlinnassa osana Sotamuseon kokoelmia.

Kulttuuriyhteydet (tieteet, taiteet, uskonto) Saksaan olivat vahvat jo keskiajalla. Autonomian aikana useita merkittäviä kulttuurivaikuttajia tuli Suomeen. Carl Ludvig Engelin kädenjälki näkyy vahvana erityisesti Helsingin empire-keskustassa, mutta myös muualla Suomessa. Vaasassa esimerkiksi on hänen suunnittelemansa Vanhan Vaasan sairaalan päärakennus. Fredrik Pacius loi sävelet kansallisrunoilijamme Johan Ludvig Runebergin Maamme-lauluun, josta tuli kansallislaulumme.

Vuoteen 1918 liittyy erikoinen maamme valtiolliseen johtoon liittyvä episodi. Suomesta päätettiin tehdä kuningaskunta, kuninkaaksi saatiin Hessenin prinssi Friedrich Karl. Saksan katkera tappio I maailmansodassa johti kuitenkin hankkeen peruuntumiseen. Kuninkaalle ehdittiin jo suunnitella kruunukin, Eric Ehrströmin suunnitelma on päivätty 22.10.1918. Tasan kaksi kuukautta tätä myöhemmin on päivätty Friedrich Karlin kirje, jossa hän ilmoittaa luopuvansa kruunusta. Suunnitelman mukainen kruunu on fyysisestikin olemassa, tosin myöhemmin tehtynä. Se tehtiin aidoista materiaaleista 1990-luvulla Kemin Jalokivigalleriaa varten.

Jussi Nuorteva Vaasassa 29.1.2017

PRO FINLANDIA -näyttelyn avajaispuhe

Hyvät kutsuvieraat, tervetuloa posterinäyttelyn Pro Finlandia II avajaisiin. Tässä näyttelyssä, samoin kuin Helsingissä järjestetyssä päänäyttelyssä, olemme halunneet tarkastella Suomen itsenäistymiskehitystä kansainvälisten suhteiden näkökulmasta. Toisessa osassa kohdemaina ovat olleet Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari.

Ärade inbjudna gäster! Välkomna till Riksarkivets posterutställning Pro Finlandia II. Finlands väg till självständigheten. Synvinkeln i denna utställning har varit i kontakterna till Tyskland, Storbritannien, Österrike och Ungern före år 1920.

Itsenäiseksi valtioksi 6. joulukuuta 1917 julistautunut Suomi saattoi seistä sillä vahvalla perustalla, jonka oman hallinnon, talouden ja kulttuurin kehitys oli luonut yli satavuotisen autonomian aikana sekä osin jo sitä ennen osana Ruotsin valtakuntaa. Tie itsenäisyyteen ei silti ollut vain kansallinen tarina. Itsenäisenä valtiona Suomi olisi osa eurooppalaista ja maailmanlaajuista itsenäisten valtioiden yhteisöä ja tämän aseman saavuttaminen edellytti tunnustuksen saamista itsenäisyydelle muilta suvereeneilta valtioilta. Luottamus Suomen kykyyn hoitaa itsenäisen valtion velvoitteet oli rakentunut vuosikymmenten kuluessa. Sen vuoksi kansallisen kehityksen ohella on tärkeää nähdä niiden kansainvälisten yhteyksien kehittyminen, joiden pohjalta ennen muuta muualla Euroopassa oli hahmottunut kuva Suomesta ja suomalaisista. Nämä kansainväliset suhteet muodostivat sen toisen tukijalan, jonka varaan itsenäisen valtion toiminta voitiin rakentaa.

Finlands relationer till Tyskland, Österrike, Ungern och Storbritannien visade många olikheter och till och med kunde vara i delo mede eller föra krig mot varandra under den granskade perioden. Men alla dessa länder hade också omfattande kontakter till det autonoma Finland. Deras inställning till Finland var av stor betydelse såväl under storfurstendömtets kamp för sin autonoma ställning som då, när landet slutligen anhöll om erkännande av sin nya självständighet.

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva.

Saksalaisella kielialueella oli tärkeä asema Suomessa jo keskiajalta lähtien. Kauppa, kulttuuri ja opilliset vaikutteet tulivat 1200-luvulta lähtien ennen muuta Itämeren piiriin kuuluvista saksalaisista kaupungeista ja ruhtinaskunnista. Reformaatio oli sekin saksalaista perua. Mikael Agricola ja muut Turun hiippakunnan nuoret lupaukset saivat 1500-luvun alussa oppinsa Wittenbergin yliopistossa suoraan Martin Lutherilta, Philipp Melanchthonilta, Johannes Bugenhagenilta ja muilta uuden uskonnollisen ajattelun keskeisiltä vaikuttajilta. Saksalaista vaikutusta vahvisti Suomen kaupunkeihin asettunut saksalainen väestö, joka jo varhain muodostui merkittäväksi kulttuuriseksi ja taloudelliseksi tekijäksi. Helsingin empirekeskusta on berliiniläisen arkkitehdin Carl Ludvig Engelin suunnittelema ja Maammelaulu hampurilaisen Fredrik (Friedrich) Paciuksen säveltämä.

Influenserna från den tyska kulturkretsen blev starkare och diversifierades på 1800-talet. Hegels filosofi, nationalitetsidén, den humboldtska universitetsmodellen, Karl Marx socialistiska samhällsideologi fann alla sin väg till Finland från Tyskland. Tekniska innovationer påverkade bade insustin och medborgarnas dagliga liv. Det rika kulturlivet i Österrike med Wien och Salzburg som centralorter blev i slutet av 1800-talet bekant för många företrädare för finsk music, litteratur och kultur.

Suomessa asuvan saksalaisväestön merkitys yritystoiminnan ja kaupan kehitykselle oli ensiarvoisen tärkeä. Stockmannin kauppaliike laajeni vähitellen Suomen suurimmaksi tavarataloksi. Viipurissa toimintansa aloittaneet Hackmanin ja Starckjohannin teollisuuslaitokset saivat vähitellen yhä vahvemman aseman muuallakin Suomessa. Pauligin ja sveitsiläisperäisen Fazerin suvut hallitsivat leipomo-, kahvila ja makeiskauppaa. Robert Huber loi kehittyviin kaupunkeihin suoranaisen imperiumin toimittaessaan vesijohtojärjestelmiä ja edistäessään näin urbaanin elämäntavan kehittymistä.

Yhteydet Unkariin syntyivät Kalevalan julkaisemisen jälkeen. Suomalaisuudesta ryhdyttiin rakentamaan salonkikelpoista. Etenkin suomalais-ugrilaiset kieliteoriat lähensivät Suomea ja Unkaria toisiinsa. Moni unkarilainen tieteen ja kulttuurin vaikuttaja sai kutsun Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran jäseneksi tai Helsingin keisarillisen Aleksanterin yliopiston vieraaksi. Unkari oli isoveli, vanha kuningaskunta ja eurooppalaisen korkeakulttuurin linnake, jonka tukeen voitiin "sukusiteiden" antamalla velvoituksella luottaa. Suomi oli tuolloin selvästi yhteistyöstä innostuneempi osapuoli. Unkarissa asiaan suhtauduttiin paljon varauksellisemmin. Kaikille ajatus sukulaisuudesta suomalaisten ja Siperian suomensukuisten kansojen kanssa ei ollut erityisen houkutteleva. Teoria kuitenkin vakiinnutti asemansa ja toisen maailmansodan jälkeisenä aikana se tarjosi sosialistiseen leiriin liitetylle Unkarille ikkunan länteen. Silloin halu suomalais-ugrilaisen heimoyhteyden korostamiseen oli korkeimmillaan.

Växelverkan mellan Finland och de brittiska öarna är också av mycket gammalt datum. Enligt Åbo stifts medeltida biskopskrönika och Sankt Henrikslegenden kom den första biskopen i stiftet till Finland från England. Efter trettioåriga kriget slog siflera krigarätter av skotsk ursprung ner i Finland, till exempel Forbes, Hamilton, Leslie, Ramsay oc Cockburn. Bland senare påverkare kan nämnas James Finlayson, grundaren av bomollsfabrik vars roll i Tammerfors indistriella historia var betydande. I slutet av autonomins tide var Storbritannien en stor leverantör av teknisk apparatur och kolonialvaror till Finland.

Henkisen kulttuurin alueella yhteydet Isoon-Britanniaan olivat monilla aloilla yllättävänkin vilkkaita, joskin Suomi oli niissä etupäässä vastaanottajan asemassa. Englantilaisperäinen hartauskirjallisuus sai 1700-luvulla vahvan aseman Suomen uskonnollisissa liikkeissä. Rukoilevaisuuden leviämiseen kansan keskuudessa vaikutti paimentyttö Liisa Erkintyttären heräämiskokemus hänen lukiessaan kesällä 1756 Arthur Dentin kirjaa Totisen kääntymisen harjoitus (The plaine mans path-way to heauen, 1601).

Herännäisyydessä vaikutti puolestaan vahvasi Paavo Ruotsalaisen suosikkikirja, Thomas Wilcoxin vuonna 1779 käännetty teos Kallis hunajanpisara kalliosta Kristuksesta (A Choice Drop of Honey from the Rock Christ, 1690), josta otettiin Suomessa lukuisia painoksia. Myös muu englantilaisperäinen

Näyttelyn avaukseen osallistui runsaasti tyytyväisiä kutsuvieraita.

hartauskirjallisuus oli kansan suosiossa. Britanniasta levisivät 1800-luvulla Suomeen myös baptismi, metodismi ja Pelastusarmeija. Merkittävin Raamattujen ja Uusien testamenttien kääntäjä Suomessa oli British and Foreign Bible Societya edustaneen skotlantilaisen pastori John Patersonin vuonna 1812 perustama Suomen Pipliaseura. Englantilaisten uskonnollisten vaikutteiden rinnalla elivät luonnollisesti vahvoina myös saksalaiset vaikutteet.

Suomi-kuvan muotoutumisessa 1800-luvun puoliväli merkitsi valtavaa käännettä. Englantilais-ranskalaisen laivaston saapuminen Itämerelle itämaisen sodan aikana 1854–1855 laajensi saarivaltiossa tietämystä Suomesta. Sotatoimista huolimatta yhteydet paikalliseen väestöön muodostuivat paikoin jopa läheisiksi. Britanniasta saapui myös harrastajapurjehtijoita seuraamaan laivaston liikkeitä ja mahdollisia taisteluita Itämerellä.

Också Charles Darwins evolutionsteori fann snabbt vägen till Finland och scoutrörelsen, som grundats av generalen Robert Baden-Powell, spred sig med nästan blixtens hastighet i Finland åren 1910–1911. Scoutrörelsen förbjöds av generalguvernören F.A. Seyn redan efter drygt ett år, men då fanns i de scoutkåren som stiftats överallt i Finland redan flera tusen medlemmar – av vilka 800 var flickor.

Imperiumien vahvistuminen ja valtakuntien konsolidoituminen leimasi eurooppalaista kehitystä 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa. Itävallan keisarikunta ja Unkarin kuningaskunta muodostivat vuonna 1867 kaksoismonarkian. Risorgimento yhdisti hajanaisen Italian 1860- ja 1870-luvuilla. Saksalaiset valtiot muodostivat Preussin kanslerin Otto von Bismarckin johdolla yhtenäisen Saksan valtakunnan, joka jo ennen keisarikunnaksi muuttumistaan vuonna 1871 oli laajentanut aluettaan sodissa Tanskaa ja Ranskaa vastaan. Iso-Britannia ja Ranska keskittyivät globaalien imperiumien rakentamiseen ja samaan pyrkivät pienemmässä mittakaavassa myös monet muut eurooppalaiset valtiot.

Venäjän politiikka noudatti ensimmäistä maailmansotaa edeltäneinä vuosikymmeninä yleistä suuntaa. Valtakuntaa pyrittiin sekä laajentamaan että sisäisesti yhtenäistämään. Tässä kehityksessä Suomen suuriruhtinaskunnan vahva autonomia koettiin venäläisten keskuudessa vaikeaksi. Vain muutaman kymmenen kilometrin päässä Venäjän pääkaupungista Pietarista oli Venäjään kuuluva alue, jolla oli tulliraja Venäjään päin, joka käytti omaa valuuttaansa, omia postimerkkejään, omia kieliään ja poikkesi valtaväestöstä myös uskontonsa ja oikeusjärjestelmänsä osalta. Venäläinen hallinto ryhtyi 1800-luvun lopulla määrätietoisesti kaventamaan Suomen erityisasemaa, mutta sai vastaansa suomalaisen aktiivisen vastarinnan – ja olosuhteisiin nähden hämmästyttävänkin laajan kansainvälisen kritiikin.

Venäläistämistoimia vastaan Suomen oikeusaseman säilyttämisen puolesta koottu vuoden 1899 Pro Finlandia-adressi muodostui demonstraatioksi, jolla osoitettiin ennen muuta Suomen vahva kulttuurinen, taloudellinen ja historiallinen sidonnaisuus läntiseen Eurooppaan. Suomen saama laaja tuki etenkin eurooppalaisen yliopisto- ja kulttuuriväen piirissä kertoi myös siitä, että Suomi oli 1800-luvun jälkipuolen aikana onnistunut saavuttamaan aseman eurooppalaisessa tieteessä, kulttuurissa ja kaupassa sekä luomaan verkostot, joita se nyt saattoi käyttää hyväkseen taistelussa Venäjän imperiumin valtapyrkimyksiä vastaan. Toimenpiteiden tehokkuus oli epäilemättä yllätys paitsi venäläisille myös monille suomalaisille. Se loi kuitenkin entistä vahvemman uskon siihen, että Suomi pystyisi irtautumaan Venäjän keisarikunnasta ja muodostamaan oman, suvereenin valtionsa.

Suomen kansainvälisten suhteiden vahvistuminen jatkui kiihtyvällä tahdilla ensimmäistä maailmansotaa edeltäneinä vuosina. Suomen eduskuntauudistus vuonna 1906 oli kansainvälisesti ajatellen radikaali. Maassa toteutui yleinen ja yhtäläinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus, joka koski sekä miehiä että naisia. Ensimmäisissä eduskuntavaaleissa eurooppalaista huomiota herättikin ennen muuta työväenliikkeen saama vahva asema ja Eduskuntaan valittujen naisten merkittävä määrä. Saksasta tullut sosialistinen työväenliike oli luonut uutta tietoisuutta kaupunkien kasvavan työläisväestön ja maaseudun tilattoman väestön keskuudessa. Samalla se oli kannustanut työväestöä myös koulutukseen, kulttuuriin ja uudenlaiseen taloudelliseen aloitteellisuuteen, kuten osuustoimintaan.

Eduskuntauudistusta edeltäneinä ja seuranneina vuosina politiikkaan mukaan tulleet naiset, kuten Miina Sillanpää, Tekla Hultin, Aili Malmberg, Annie Furuhjelm, Maikki Friberg, Alexandra Gripenberg, Hilja Pärssinen, Aili Trygg-Helenius, Minna Canth ja monet muut rakensivat kuvaa modernista Suomesta, jossa naiset olivat saavuttaneet aseman, josta muualla Euroopassa oikeuksiensa puolesta taistelevat naiset vain uneksivat.

Pro Finlandian esittely museossa on toteutettu yhteistyössä Kansallisarkisto Vaasan (ent. Vaasan Maakunta-arkiston) kanssa. Kuvassa arkistonjohtaja Arja Rantanen esittelee Pro Finlandian neljän näyttelyyn sarjaan liittyviä teoksia. Teokset ovat runsaasti kuvitettuja ja niiden tekstit ovat suomeksi ja ruotsiksi. Teoksia voi ostaa museosta ja Kansallisarkisto Vaasasta.

Efter första världskrigets utbrott erbjöd Tyskland, som råkat i krig med Ryssland, närmare 2000 finska ynglingar militär utbildning. Åren 1914–1918 tjänstgjorde dessa i 27. Kungliga preussiska jägarbataljonen, i hopp att en gång få kämpa för Finlands frigörelse. Huvuddelen av denna trupp anlände i februari 1918 till Vasa för att delta i kampen mot de röda styrkorna som erhöll ryskt stöd. Tyska Östersjödivisionen – ledd av general Rüdiger von der Goltz – landsteg i början av april i Hangö oc nådde knappt två veckor senare Helsingfors. Bara en vecka tidigare hade general Gustaf Mannerheims vita trupper vunnit en avgörande seger under den blodiga kampen om Tammerfors.

Saksalaisvaikutuksen näkyvin ilmentymä oli saksalaisen prinssin valitseminen Suomen kuninkaaksi lokakuussa 1918. Kuningaskunta jäi lyhyeksi Saksan antauduttua saman vuoden marraskuussa. Ensimmäisen maailmansodan voittajavaltiot pakottivat ensimmäisiä askeleitaan itsenäisenä ottaneen Suomen luopumaan saksalaisesta monarkista ja palaamaan demokraattiseen järjestelmään. Keväällä 1919 järjestetyissä eduskuntavaaleissa Sosialidemokraattinen puolue nousi selvästi suurimmaksi puolueeksi. Tulos liennytti jossain määrin sitä katkeruutta, jonka hiljan päättynyt veljessota oli aiheuttanut.

Storbritannien erkände Finlands suveränitet den 6 maj 1919 medan fredskonferensen pågick i Versailles utanför Paris, dock innan fredsavtalet slöts med Tyskland i juni 1919. Fredstraktaten med Sovjet-Ryssland i Dorpat 1920 slutade självständighetsprocessen och fastslog Finlands östra gräns.

Bästa inbjudna gäster. Genom en serie utställningar har Riksarkivet velat göra en djuplodnde, långsiktig granskning av Finlands internationella relationer, och deras betydelse för utvecklingen mot självständighet.

Esitän parhaat kiitokseni siitä, että olemme voineet tuoda tämän Pro Finlandia II näyttelyn esille tänne Vaasaan, jolla oli keskeinen asema itsenäisyyden vakiintumiseen johtaneessa tapahtumakulussa. Tammisunnuntai on mitä sopivin päivä näyttelyn avaamiseen. Tackar hjärtligt för gott samarbete. Kiitän lämpimästi yhteistyöstä näyttelyn toteuttamisessa täällä Vaasassa.

Nimet graniittitaulussa velvoittavat reserviläisiämme puolustamaan Isänmaan vapautta ja rauhaa.

Ylivieskassa muistettiin Talvisodan päättymistä

Suomi 100 -juhlavuoden ja 51. sotaveteraaniviikon tapahtumalla, Talvisodan päättymisen muistojuhlalla oli arvokkaat puitteet Ylivieskassa, Marian salissa maanantaina 13.3.2017.

Sotainvalidien, Sotaveteraanien ja Kaatuneiden omaisten edustajia sekä muuta juhlaväkeä oli paikalla salintäysi.

Juhlakahvien jälkeen tilaisuuden juontaja Jouko S. Niemi pyysi Ylivieskan Sotaveteraanien edustajaa Markus Paavilaista avaamaan tapahtuman. Musiikista vastasivat Musiikkiopiston Puhallinsoittajat ja Ylivieskan Sotaveteraanilaulajat. Pertti Korhonen lausui Yrjö Jylhää, ja juhlapuheen piti valtiotieteiden tohtori Hannu Pirkola.

Kirkkoherra Timo Määttä lähetti seppelpartion Ylivieskan Reserviupseerien ja Reserviläisten lippukulkueen johtamana sankarihautausmaalle, missä Pertti Korhonen ja Leo Mehtälä saatesanoineen laskivat havuseppeleen sankaripatsaan juurelle.

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Suominen, Isokoski J., Pokki, Isokoski E., Saari ja Haanpää seppelpartion kärjessä matkalla sankarihautausmaalle.

ARMAS ILVO 21.7.1920–11.01.2017

Katkelmia sotien ajoilta ja viime vuosilta

Talvisodan aikaa

Armas Eemil Ilvo syntyi Simossa 21.7.1920. Hän oli yksi niistä monista isänmaan puolustustahtoisista nuoristа, jotka lähtivät vapaaehtoisena talvisotaan. Armas Ilvo siirrettiin 14.10.1939 IV/9. Prikaatiin ja toimi aluksi Pp-T-Rykmentin esikunnan lähettinä joulukuun alkupuolelle asti ja välittömästi sen jälkeen hänen komennettiin talvisodan taisteluihin Sissipataljoona 2 komentajan taistelulähetiksi. Toukokuun alusta Armas Ilvo sai komennuksen Sissipataljoona 1 esikunnan talousaliupseeriksi, josta tehtävästä hänet siirrettiin 15.8.1940 alkaen IV/9. Pr:n esikunnan huoltoaliupseeriksi.

Esikunnan vääpeli Kauko Tetri kirjoitti lokakuun lopulla 1940:

”Jo kohta viime lokakuussa totesin, että silloinen lähetti Ilvo oli harvinaisen älykäs, järjestelykykyinen, luotettava ja nopeasti uusiin olosuhteisiin perehtyvä ja mukautuva mies. Siten hänelle vielä alokkaana uskottiin rykmentin virka- ja muun postin kuljetus ja hoito. Toimiessaan sodan ajan taistelulähettinä Ilvo osoitti olevansa valioluokan sotilas joka suhteessa. Tunnettuna kilpahiihtäjänä hän suoritti kymmenkilometriset viestitaipaleet kuin leikitellen. Myöskin hänen henkinen lujuutensa oli verraton.

Missä hän pistäytyikin, hänen voimakas, pursuava huumorinsa jätti kevyen tunnelman pitkäksi aikaa. Milloin Ilvo oli mukana johtamillani sissipartioretkillä, oli hän mies, jolle uskoin kaikkein vaikeimmat, eniten rohkeutta vaativat, mutta ennen kaikkea eniten oma-aloitteista, itsenäistä toimintaa kysyvät tehtävät. Ansioistaan Ilvo heti rauhanteon jälkeen ylennettiin korpraaliksi ja myöhemmin res.alikersantiksi.

Joutuessaan toukokuussa tilapäisesti hoitamaan pataljoonan talousaliupseerin tehtäviä, omaksui Ilvo älykkäänä ja energisenä miehenä nopeasti tämän uuden alan, josta oli seurauksena, että hänet määrättiin pysyvästi tähän toimeen. Jälleen osoitti res.alikersantti Ilvo harvinaista kyvykkyyttä ja etevyyttä. Saipa hän nopeiden ja älykkäiden järjestelyjensä johdosta kiitosta ylempienkin huoltoportaiden taholta. Lyhyesti: res.alikersantti Ilvo on paras sotilas, jonka viime talvisen sodan yhteydessä tulin tuntemaan.”

Kerrontaa jatkosodan tuoksinoista

Armas Ilvo kertoi minulle joitakin vuosia sitten sotakokemuksistaan kotitalossaan Simossa. Olin aikaisemmin maininnut hänelle, että oma isäni oli ollut jatkosodassa pioneerina Syvärillä. Tämä varmaankin sytytti hänet kaivamaan jatkosodan ajalta valokuvia, joita hän lahjoitti minulle. Valokuvat kertovat Äänislinna-Syväri välisen rautatien rakentamisesta hänen ollessaan pioneerijoukoissa.

Antamiensa kuvien alla on hänen kirjoittamiaan tekstejä: ” Vuoden 1942 lopun ja 1943 alkupuolella rakennettiin kapearaiteinen rautatie Äänislinnan-Syväri asumattomien korpien kautta. Lähtö Pajusuon (Tokkari) asemalta. Pituus n. 80 km”. Yhdessä kuvassa on teksti ”vihkiäisjuna matkalla, ajankohta huhtikuun alkupäivä -43.” Ja edelleen: ”Vihkiäistilaisuudessa juhlivat linjan rakennuspataljoonan henkilökunta komentaja kapteeni E.I. Korhosen ja apulaiskomentaja luutnantti Saariahon johdolla. Kutsuvieraana oli mm. majuri Tuompo.” Yhdessä kuvassa ovat komentajat ”rähinäremmittömän”, kuten Armas kirjoittaa, kersantti Ilvon kanssa. On myös mielenkiintoisa kuvia tulvien tuottamista haasteista: ”Tukkia täynnä ollut Syväri tulvi ja katkaisi rakennetun rautatien usean kilometrin matkalta”. Eräs kuva kertoo, että Armas on pelastautunut pioneerilautalla ja mainitsee ”kerrankin laivan päämiehenä”.

Armas sai ansioistaan Pioneeriristin. Hän antaa minulle ristin luovutuskirjan, jossa on kirjoitettu. ”*Pioneeriristi on myönnetty teille Armas Eemil Ilvo osallistumisestanne Suomen ja vapauden puolesta käytyihin sotiin vuosina 1941 – 1945 pioneeri- tai linnoitusjoukoissa.* Allekirjoitus, Helsingissä 1.11.1956, kenraaliluutnantti Unio Sarlin ja kenraalimajuri Otto Bonssdorf. Kuten tiedämme, molemmat kenraalit olivat pioneerijääkäreitä.

Lapin sodan aikaisia tuntoja

Armas Ilvo kirjoittaa v. 1992 lehtisessään, Simon kolme kohtalon päivää 29.9.-1.10.1944,

”*Se, että olin täällä Simossa ns. saksalais-syksyn aikana, johtui siitä, että olin poliisin kirjoissa ja sijoitettuna Syvärille tarkemmin sanottuna Tokkari-nimiselle seudulle. Heinäkuussa 22.7.1943 saapui päämajaan radiosanoma, jossa minut määrättiin ilmoittautumaan ensitilassa Lapin lääninhallitukseen. Se taas johtui siitä, että partisaanihyökkäykset täällä pohjoisessa olivat alkaneet käymään kotirintamalle ylivoimaisiksi ja sen vuoksi kaikki armeijassa olevat Lapin poliisit lomautettiin siviilisuojelutehtäviin. Ilmoittauduttuani silloiselle poliisitarkastajalle kehotti hän sijoittumaan toistaiseksi tänne, sillä aina silloin tällöin ilmeni täälläkin ilmoituksia mahdollisista partisaaneista. En saanut myöhemminkään mitään komennusta Lappiin, johon oli varauduttu, vaan tehtäviä hoidettiin kotijalasta.”*

”*Kun sitten syksy 1944 koitti ja sotatoimien valmistelu suomalaisten ja saksalaisten välillä alkoi, sijaitsi asuntoni keskeisellä paikalla niin maantie- kuin rautatieliikennettäkin ajatellen. Me kaikki poliisit saimme kehotuksen pysyä virantoimituspaikalla sovittelemassa suomalaisten ja saksalaisten välisiä mahdollisia riitaisuuksia. 1.10. jossain kello 6-7 maissa ilmestyi PST-tykki asuntoni nurkalle asemiin niin, että sen piippu osoitti rautatiesillalle päin. Sotilaita ilmaantui miltei joka solasta ja kaikesta huomasi, että nyt oltiin sodan jaloissa.”*

”*Joku saksalaisista sotilaista näytti kellostaan, että klo 11.15 Simojoen silta pum. pum ja näytti, että ikkunat pois. Asuntoni oli evakuoitu niin tyhjäksi, että ei ollut kuin heteka, jokin jakkara ja pöytäpahanen. Sotilaiden käyttäytymisestä näki, että pian seuraisi tavallista suurempi paukku. Makasin asuinrakennuksen korkean kivijalan suojassa ja tirkistelin sillalle päin. Sitten kuului valtava räjähdys. Hävitystyö jatkui niin kauan, että vasta illalla viimeiset saksalaiset sotilaat lähtivät maanteitse Simonkylälle päin ja toiset rautatietä pitkin räjäytellen kiskoja ja siltoja mennessään.”* Lapin sodan sak-

Armas Ilvo kuvattuna Kilpisjärven koululla Kansallisen veteraanipäivän juhlassa 26.4.2015. Kuva: Seppo Suhonen.

Huhtikuun alkupuolella 1943 vihittiin käyttöön suomalaisten pioneerien 1942–1943 rakentama kapearaiteinen rautatie Äänislinna–Syväri -välille, pituus noin 80 km. Kuvassa rakentajajoukkojen johtoa, vasemmalla kapteeni E.I. Korhonen, apulaiskomentaja luutnantti Saariaho ja ”rähinäremmittömänä” kersantti Armas Ilvo. Kuva: Armas Ilvon kokoelmasta.

Vänrikit Matti Ahokas, Jukka-Pekka Tolvanen ja Ville Keränen kuuntelivat ylikersantti Armas Ilvon kokemuksia ja ohjeita ennen marssia. Kuva: taltioitu Reserviläinen lehdestä.

salaisaalto oli pyyhkäissyt Armas Ilvon virkareviirin yli – jälleenrakennuksen aika alkoi välittömästi.

Tunnelman tahdittaja ja ihailtava esimerkki

Tapasin kiltaveli Armas Ilvon ensimmäisen kerran huhtikuussa 2006 Pohjan Prikaatin killan Kilpisjärven matkalla. Me kiltalaiset olimme järjestäytyneet kolmen valtakunnan rajapyykin tuntumaan paririviin. Auringonpaiste hemmotteli meitä ja n. 300 vierasta. Lippu oli nostettu rajapyykille salkoon sen kunniaksi, että tasan 61 vuotta aikaisemmin Suomi oli irtaantunut toisesta maailmansodasta viimeisen saksalaisen poistuttua maakamaraltamme.

Juhlan herkin hetki oli lähestymässä. ”Hoivatkaa kohta poissa on veljet”, Veteraanin iltahuuto Armas Ilvon laulamana tuossa ympäristössä on yksi sykähdyttävimmistä kokemuksista, jonka me monet olemme saaneet kokea. Vieressäni seissyt kiltaveli lausui hiljaisen hartaasti – jaa a, taas joutuu itkemään – ja niinhän siinä kävi. Armas sai joukkojen kyyneleet silmiin Kilpisjärvellä kaikkiaan 11 kertaa. Vapaudenristin ritarin, kunnioitetun veteraanin laulua ja luontevaa esiintymistä tulemme kaipaamaan vielä pitkään.

Elokuussa samana vuonna Lapin Jääkäriprikaatin valatilaisuutta Kempeleessä edelsi kaksi päivää kestänyt 180 kilometrin polkupyörämarssi Lapin tunturialueella. Olin saanut prikaatin esikuntapäällikkö Raimo Sevonilta tehtävän koota marssille mukaan reserviläisosaston. Kaikkiaan valamarssille meitä reserviläisiä osallistui tusinan verran, niin parikymppisiä reservin vänrikeitä kuin yli 50 vuotiaita konkareitakin. Vierasjoukon ”tähti” oli 86 vuotias sotaveteraani, ylikersantti Armas Ilvo. Veteraanien maastohiihdon 12 kertainen maailmanmestari kiersi koko rankan lenkin polkupyörällä muiden mukana.

Eikä siinä kaikki, ensimmäisen päivän 105 km taival kohti Pyhätunturia oli todella raskas. Nuoret vänrikit vetivät osastoa vauhdilla. Esitimme illalla kainosti veteraanillemme, josko hän ottaisi osastomme vetovastuun seuraavana päivänä. Ajatuksissamme oli rauhallisempi meno. Omana osastona meillä oli mahdollista säädellä vauhtiamme jonkin verran pääjoukoista poiketen. Mutta arviomme ajautui hakoteille aamun ensimmäisellä mäkiosuudella – veteraanin vetämä vauhti kiihtyi. Marssiin osallistui lähes 700 alokasta ja vain yhdeksän alokasta joutui jättämään kesken. Luku on todella pieni. Marssin päätyttyä saimme tietää, että moni alokas oli jaksanut marssin loppuun asti, koska oli saanut tietää, että veteraanikin jaksoi. Samoin totesi muutamat meistä reserviläisistä – esimerkin voimaa tämäkin.

Kunnioitettu veteraani Armas Ilvo muistetaan varmasti koko kansan keskuudessa hänen laulaessaan pari vuotta sitten itsenäisyyspäivän vastaanotolla presidentti Sauli Niinistölle ja rouva Jenni Haukiolle ”Veteraanin iltahuudon”. Myös presidentillemme tuli kyynel silmään tuossa tilanteessa. Viimeisin julkinen esiintyminen Armas Ilvolla oli vuosi sitten Oulussa 27.4.2016 järjestetyssä kansallisen veteraanipäivän juhlassa, missä hän lauloi tuon tutun laulun Oulu-hallin juhlayleisölle. Tasavallan presidentti oli puolisoineen mukana tässä juhlassa. Kansallinen veteraanijuhla televisioitiin ja lähetettiin suorana lähetyksenä. Uskon, että kotitelevisioiden äärellä monet silmät kostuivat kyynelistä.

Kunnioitettu veteraani, kiltaveli Armas Ilvo siirtyi viimeiseen iltahuutoon 11.01.2017 Simossa ja hänet haudattiin kotikuntansa Simon hautausmaan multiin 4.2.2017. Hän oli jäsenenä Pohjan Jääkärikillassa ja Pohjan Pioneerikillassa.

”*Hoivatkaa, kohta poissa on veljet, muistakaa, heille kallis ol’maa. Kertokaa lasten lapsille lauluin, himmetä ei muistot koskaan saa!*”

Kari Ahokas

Pohjan Jääkärikillan puheenjohtaja, Pohjan Pioneerikillan jäsen

Kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2015 nostettiin lippu salkoon kolmen valtion rajapyykillä, kuten kunnioitetut veteraanit tekivät 27.4.1945 sodan loppumisen merkiksi. Kuvassa lipunnostajat majuri (reservissä) Kari Ahokas ja upseerikokelas Olli Puolakka ja rajapyykin edessä Lapin sotilassoittokunnan soittoryhmä ja keskellä ”Veteraanin iltahuudon” soolona esittänyt Armas Ilvo. Kuva: Seppo Suhonen.

Gösta Wasastjernan muistolle

Gösta Wasastjerna syntyi 10.2.1934 Suojärvellä lääkäriperheeseen parivuotiaan sisaren pikkuveljeksi. Perheen isä toimi kunnanlääkärinä, äiti oli sairaanhoitaja.

Pian perhe joutui kiireellä lähtemään evakkotielle pois sodan jaloista – olihan silloiselle itärajalle vain 9 kilometriä, ja molemmat vanhemmat joutuivat ammattinsa vuoksi osallistumaan tilanteen vaatimiin toimiin haavoittuneita auttamaan. Näin lapset olivat jääneet lastenhoitajan ja mummin kanssa kotiin, kunnes lähtö oli pakon sanelema.

Perheen sotatoimiin määrätty auto oli kuitenkin vielä käytettävissä, ja sillä päästiin Kuopioon asti, mistä matka jatkui Rovaniemelle, missä isä toimi Lapin lääninlääkärinä sotatoimien lakattua, aina vuoteen 1945.

Nuoren poikasen elämän traagisin tapahtuma sattui siellä, kun vihollisen pudottama palopommi osui väestönsuojaan, jolloin siellä olleista 50 ihmisestä 18 kuoli, näiden joukossa Göstan molemmat sisaret ja kotiapulainen. Lähes vammoitta selvisivät ainoastaan Gösta ja hänen isänsä.

Samana vuonna, 1941, perheeseen syntyi vielä tytär. Syksyllä 1944 alkoi uusi evakkomatka, joka päättyi Kokkolaan tuttujen luokse. Rauhan tultua matka jatkui Taivalkoskelle, missä isän työ jatkui vuoteen 1948. Siellä ollessa perheeseen syntyi vielä tytär.

80-vuotishaastattelussaan Gösta kertoi, kuinka pakoauto oli välillä ajettava ojaan, koska toiseen suuntaan oltiin viemässä tykkiä. Matka jatkui, kun auto nostettiin takaisin tielle.

1948 seurasi muutto Tornioon, missä isän työ Yleisen sairaalan ylilääkärinä jatkui hänen eläkkeelle siirtymiseensä vuonna 1965.

Gösta kirjoitti ylioppilaaksi Tornion Yhteislyseossä vuonna 1954. Jo kouluaikana Gösta kiinnostui eläinlääkärin ammatista. Hän pääsi eläinlääketieteelliseen tiedekuntaan. Opinnot suoritettiin osittain Helsingissä, osittain Tukholmassa. Hän valmistui vuonna 1964.

Ensimmäiseksi työpaikaksi valikoitui piirieläinlääkärin virka Sodankylässä. Aluksi oli suuriakin savottoja, joissa saattoi olla satakin hevosta. Porot eivät aluksi juuri lainkaan työllistäneet eläinlääkäriä. Vasta kun Ruotsiin ja Norjaan vietävälle lihalle tuli tarkastuspakko, oli tämä työ organisoitava.

Päivystystä ei aluksi ollut, sen sijaan työmatkat olivat pitkiä. Talvisin oli kovia pakkasia, lunta paljon, eivätkä tietkään aina ajettavassa kunnossa. Matkat jouduttiin tekemään, mutta usein jouduttiin turvautumaan hevostai porokyytiin, joskus myös suksiin. Lentokonettakin käytettiin, varsinkin Göstan suoritettua lentolupakirjan, jolloin matkoihin käytetty aika lyheni tuntitolkulla.

Kun metsätyökoneet syrjäyttivät hevoset, jotka myös varuskunnasta poistettiin, oli aika karistaa Lapin lumet niskasta. Tällöin Gösta hakeutui Pedersören kunnaneläinlääriksi. Täällä vierähti 6 vuotta, kunnes pesti Pietarsaaren kaupungineläinlääkärinä alkoi. Ei reviiri täälläkään ollut ihan pieni, päivystystä jakamassa oli kuitenkin muutama kollega. Virkaan kuului myös toimia hygieenikkona mm. lihantarkastuksineen. Viimeksimainittuja hän joutui eläkkeellekin jäätyään ajoittain sijaisena suorittamaan.

Työn ohella Gösta oli jäsenenä useissa yhdistyksissä.

Tutustuimme pian Pedersöreen tulon jälkeen, ja siitä saakka ystävyytemme Wasastjernan perheen kanssa on monin tavoin jatkunut yli 40 vuoden ajan. Opimme pian tuntemaan Göstan ystävällisenä ja huomaavaisena miehenä. Hän oli sosiaalinen ja seurallinen, en muista hänen koskaan sanoneen pahaa sanaa kenestäkään, ollen siitä huolimatta asioiden vaatiessa tarkka ja tunnollinen.

Gösta oli myöskin musikaalinen, opetteli kouluaikanaan soittamaan urkuja ja pianoa. Valitettavasti saimme kovin harvoin nauttia näistä lahjoista, joita hän ei koskaan pyrkinyt korostamaan. Urheilusta erityisesti golf oli hänelle mieluisa.

Noin vuosi sitten saimme hälyttävän viestin. Kaikki ei ollut hyvin, ja pian todettiin vaikea sairaus, joka hoitoon reagoimattomana nopeasti romahdutti terveyden. Gösta nukkui pois 16.10.2016. Loppuaikansa hän sai viettää kotonaan perheen ympäröimänä. Kipulääkkeet kuitenkin tehosivat hyvin, mikä on suuri lohtu omaisille ja ystäville.

Sotilasarvoltaan Gösta oli res.kapteeni.

Rakasta ystävää ja hyvää ihmistä syvästi kaivaten ja hänen muistoaan kunnioittaen

Inkeri ja Ilmo Rauramo

Huomionosoituksia syksyltä 2016

Majuri res. Brage Forssten on saanut vastaanottaa reserviupseerien Blå Vägen tapaamisessa Mo i Ranassa Norjan Reserviupseeriliiton kunniaplaketin 2016 (NROF Hedersplakett 2016).

Näillä yhteisillä tapaamisilla on yli neljä vuosikymmentä jatkunut perinne.

Rannikon Puolustaja Kilta on 6.12.2016 myöntänyt sotilasmestari evp. Aimo Korpilahdelle Tykinputket liitettäväksi aiemmin myönnettyyn killan ansiomitaliin.

Lentomestari Paavo Koskelan muistolle

Lentomestari Paavo Johannes Koskela kuoli Alajärvellä 97 vuoden ikäisenä 16.2. 2017. Hän oli syntynyt Alajärvellä 3.2.1920.

Paavo Johannes tuli 15-vuotiaana töihin Kauhavalla jo tuolloin toimineeseen Olavi Ahopellon leipomoliikkeeseen, sukulaistaloonsa.

Hän liittyi Suojeluskunnan poikaosastoon ja kutsuntaikään tultuaan astui suorittamaan asevelvollisuutta Ilmasotakouluun, jossa tiukan seulan läpäistyään hyväksyttiin Sotaohjaajakurssi 4:n oppilaaksi saaden kurssinsa jälkeen täydennyskoulutusta T-LeLv 35:ssä.

Asemiespalveluksen suoritettuaan Koskela hyväksyttiin reserviläisenä ensin LeLv 30:n ja sitten Utissa sijainneen LeLv 24:n hävittäjäohjaajaksi.

Jatkosodan Koskela kävi maineikkaan lentolaivueensa Brewster- ja sittemmin Messerschmitt 109 G -hävittäjillä. Hän osallistui useisiin ilmataisteluihin, joista kiperimmän partiolennolla 1942 tammikuussa luutnantti Lauri Pekurin siipikoneen ohjaimissa. Pekuria alempana lentäessään havaitsi alikersantti Koskela viholliskoneen, ketterän I-153 Tsaikan, ja luutnantilta luvan saatuaan kävi tuon punakoneen kimppuun. Koneiden lähestyessä vastakkaisista suunnista toisiaan törmäsi vihollisen Tsaikka Koskelan koneeseen sillä seurauksella, että Brewster-hävittäjän toinen siipi katkesi noin metrin päästä siivenkärkeä. Tsaikka syöksyi Vienan Karjalan lumiseen korpeen, mutta Koskela sai oman koneen nipinnapin hallintaansa ja selviytyi kotitukikohtaan.

Ylikersantti Paavo Koskela starttivalmiina Brewsterissään (kuva Juha Koskelan).

Lapin sodan jälkeen Paavo Koskela palveli kymmenen vuotta Ilmasotakoulussa lennonopettajana ja ylennettiin vuonna 1948 lentomestariksi.

Lentomestarin ikävä kokemus noilta ajoilta oli kadetti Kari Halosen kuolemaan johtanut laskuvarjohyppy, jonka kadetti suoritti Juhannuslentonäytöksessä 1954 Koskelan ohjaamasta Stieglitz-koulukoneesta, ja jonka onnettoman tapahtuman tämän kirjoittajakin näki.

Koskela lensi yhteensä 3085 tuntia, joista 300 tuntia oli ollut ankaraa vääntämistä hävittäjäkoneilla kesäkuusta 1941 vuoden 1944 syyskuuhun kuten lentomestarin Juha-poika on laskenut. Sota-ansioistaan Koskelalle myönnettiin VR4, VM1 ja VM2 sekä Mm 41-45 ja palveluksesta erottuaan Ilmasotakoulun risti.

Eläkkeelle jäätyään Koskela asettui maanviljelijäksi Alajärven Koskenvarressa sijatsevalle perintötilalleen. Hänen kauhavalaissyntyisen farmaseutti-puolisonsa Annikin (o.s. Annala) matka tuli tiensä päähän vuoden 2012 loppukesällä.

Heitä ovat jääneet kaipaamaan kolme poikaansa Juha, Antti ja Ilkka perheineen.

Kokenut sotalentäjä on siirtynyt tuonpuoleiseen; teemme kunniaa hänen muistolleen.

Jo koulupoikana lentomestarin tuntenut
Seppo Takamaa
ye-everstiluutnantti evp.

Jaska Kojola 80 vuotta

Jaskan huoleton poikaaika jäi lyhyeksi. Suruviesti tuli sodasta. Oma isä Verner oli kaatunut Vuosalmen torjuntataisteluissa. Oli vuosi 1944. Pikkupojan elämän täytti työ ja työ äiti Maijan kanssa. Huoli maatilasta ja pikkuveli Heikistä oli jokapäiväistä. Tällaistä vastuuta kohtalo harvoin sälyttää näin nuorille hartioille.

Muutto Pietarsaareen helpotti elämää. Jaskan ei enää tarvinnut salavaa (kuohia)porsaita.

Koulut tuli käydyksi ja sähköteknikko toimi tärkeimmät työvuotensa Schauman Oy:n (UPM) palveluksessa sähkö -automaatio pääsuunnittelijana. Päivänsankari ottaa osaa reserviupseerien toimintaan. Kertausharjoituksiin työnantaja ei pätevää Jaskaa päästänyt, ja mies vapautettiin aseellisesta palveluksesta.

Päivänsankarin elämään kuuluu myös paikallispolitiikka. Pietarsaaren kaupunginhallituksessa ja valtuustossa vierähti kokoomuksen edustajana 24 vuotta

Jaska osallistuu aktiivisesti sotaorpojen toimintaan istumalla Pohjanmaan sotaorpojen hallituksessa. Myös Pohjanmaan Maanpuolustajan juttujen tekoon ja irtonumeroiden jakeluun on lehti saanut mainion avustajan.

Kansallispuku päällä iloinen 80-vuotias on valmiina pyörähtelemään tanssilattialle ja nauttimaan aktiivisista eläkevuosista.

Sinivalkoiset onnittelut Pohjanmaan Maanpuolustajalta !

Pauli kiittää 75-vuotismerkkipäivänsä huomioimisesta.

Pauli Glader

En juhli!

Raimo Latvala

"Jätän juhlimisen nuoremmille" Matkoilla.

Heikki Pääjärvi

"Kunnioita mennyttä ja usko tulevaisuuteen"

Historiikki "Lottatoimintaa Vaasassa vuosina 1919 – 1945" julkistettiin Vaasan Lottaperinneyhdistyksen 15-vuotisjuhlassa.

Vaasan Lottaperinneyhdistyksen jäsen Soilikki Suoranta on koonnut ja kirjoittanut ansiokkaan kirjan lottien toiminnasta Vaasassa vuosina 1919 – 1945. Valtakunnallisena järjestönä Lotta Svärd perustettiin 12.9.1921, joskin niin Vaasassa kuin lukuisilla muillakin paikkakunnilla naiset olivat mukana suojeluskuntien toiminnassa jo vapaussodan aikana 1918. Vaasassa Lotta Svärd -yhdistys perustettiin 20.10.1919 Vaasan Suomalaisella Naisklubilla, jonka tiloissa myös pidettiin alkuvaiheen kokoukset.

Kirja kertoo lottien monipuolisesta toiminnasta ja osallistumisesta eri jaostojen koulutustoimintaan. Laajimmillaan Lotta Svärd -järjestöön koko maassa kuului 240 000 lottaa, joista 1 480 Vaasassa. Tarve oli suuri, sillä mm. Vaasassa toimi 27. sotasairaala, johon kuului kaikkiaan 15 eri jaostosairaalaa.

Kirjan hienointa antia ovat runsaan 20 lotan omat muistelmat erityisesti sota-ajalta. Niistä heijastuu tehtävien laaja kirjo aina rintamalinjoille saakka, jota runsas kuvitus täydentää.

Vuosikymmenten hiljaisuuden jälkeen lottien arvostus palautui sille kuuluvaan arvoonsa, sillä vapauttihan heidän uhrautuva työnsä sodan raskaina vuosina isänmaan hyväksi lähes 100 000 miestä taistelutehtäviin. Uuden tulemisen lottatyö koki perinnetoiminnassa ja Vaasan Lottaperinneyhdistys ry – Lottatraditionsföreningen i Vasa rf perustettiin 19.9.2001.

Vaasalaisten lottien historiakirja on molemmilla kotimaisilla kielillä ja siihen sisältyy myös täydelliset jäsenluettelot Vaasalaisista suomen- ja ruotsinkielisistä lotista.

Kirja on hieno kiitos lottien arvokkaasta työstä isänmaan hyväksi.

Kirjaa voi tilata Vaasan Lottaperinneyhdistyksen puheenjohtajalta Tuula Harjunpäältä esm. sähköpostilla; t.harjunpaa(at)netikka.fi tai puh. 050 511 7284. Kirjan hinta on 30 € + mahdolliset lähetyskulut.

MPK:n ansiomitalit jaettiin vuosijuhlassa

Vuosijuhlassa 14.12.2016 jaettiin MPK:n ansiomitalit: yksi kultainen ansiomitali miekoin, seitsemän kultaista ansiomitalia sekä neljä hopeista ansiomitalia. Lisäksi jaettiin Maanpuolustusmitalitoimikunnan mitalit sekä Reserviläisliiton erikoisluokan ansiomitali.

MPK:n ansiomitalit jaettiin vuosijuhlassa. Kuva: Irina Lönnqvist.

MPK:n kultainen ansiomitali miekoin Juha Korkeaojalle

MPK:n entiselle puheenjohtajalle Juha Korkeaojalle myönnettiin kultainen ansiomitali miekoin (nro 10).

Kultainen ansiomitali miekkojen kera voidaan myöntää aikaisemmin kultaisen ansiomitalin saaneelle henkilölle, joka on erittäin ansiokkaasti, aktiivisesti ja pitkäaikaisesti toiminut vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen, sen kehittämisen ja toimintaedellytysten hyväksi tai henkilölle, joka on pitkäaikaisella ja erittäin tuloksekkaalla työllään edistänyt Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tavoitteita. Ansiomitalin saajalta edellytetään, että hänen toimintansa on yleisesti erittäin arvostettua.

MPK:n kultainen ansiomitali kahdeksalle

Kultainen ansiomitali voidaan myöntää henkilölle, joka on ansiokkaasti, aktiivisesti ja pitkäaikaisesti toiminut valtakunnallisen vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tehtävissä tai henkilölle, joka on pitkäaikaisella ja tuloksekkaalla työllään edistänyt Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tavoitteita. Erityisiä ansioita voivat olla yhdistyksen ylemmät johtotehtävät, pitkäaikainen ja aktiivinen hallitustyöskentely sekä toiminta maanpuolustuskoulutusta koskevissa yhteistoimintaelimissä. Kultainen ansiomitali voidaan myöntää myös ulkomaalaiselle, joka on toiminnallaan merkittävästi ja pitkäaikaisesti edistänyt yhdistyksen kansainvälisiä yhteyksiä. Ansiomitalin saajalta edellytetään, että hänen toimintansa on yleisesti arvostettua.

Kultaisen ansiomitalin saivat: Majuri Mika Barck, koulutuspäällikkö Matti Bärling, varapuheenjohtaja Esko Hakulinen, osastopäällikkö Jari Hynninen, prikaatikenraali Meelis Kiili (Kaitseliit), koulutuspäällikkö Tero Oittinen, koulutuspäällikkö Jani Pikkarainen, KOTU-päällikkö Timo Toivonen ja KOTU-päällikkö Maija Haanpää (2015)

MPK:n hopeinen ansiomitali viidelle

Hopeinen ansiomitali voidaan myöntää henkilölle, joka on vähintään viitenä (5) erillisenä tai toisiaan seuraavina toimintavuosina ansiokkaasti toiminut Maanpuolustuskoulutusyh-distyksen tai sen jäsenjärjestön vastuullisissa koulutustehtävissä tai vaativissa koulutusjärjestelyissä, yhdistyksen tai sen piirin toimielimissä tai muissa yhdistyksen hallituksen vastaaviksi katsomissa erityisissä tehtävissä. Hopeinen ansiomitali voidaan myöntää myös ulkomaalaiselle, joka on toiminnallaan merkittävästi edistänyt yhdistyksen kansainvälisiä yhteyksiä.

Hopeinen ja rautainen ansiomitali ovat samanarvoisia – hopeinen mitali on henkilökunnan ja yhteistyökumppanien mitali ja rautainen on koulutuksen mitali.

Hopeisen ansiomitalin saivat: Teijo Ahokas, KOTU-päällikkö Juha Ala-aho, KOTU-päällikkö Aarne Kumpulainen, asiantuntija Anu Kutt (Kaitseliit), piiripäällikkö Henrik Nystén, everstiluutnantti Ilkka Tilli, everstiluutnantti Jukka Tonteri ja KOTU-päällikkö Harri Tossavainen

Maanpuolustusmitalitoimikunnan mitalit: Everstluutnantti Juha Niemi, majuri Mika Barck, majuri Heikki Munukka, liiketoimintajohtaja Tuomo Simojoki, KTM Pia Mikkonen, kenraaliluutnantti Kyösti Halonen ja kenraaliluutnantti Timo Kivinen

Reserviläisliitto ry:n erikoisluokan ansiomitali: Reserviläisliitto ry luovutti juhlassa erikoisluokan ansiomitalin Viron Kaitseliitin komentaja prikaatikenraali Meelis Kiilille.

MPK onnittelee lämpimästi kaikkia ansioituneita!

Artikkelilähde: www.mpk.fi

MPK:n vuoden 2016 toimijat palkittiin

MPK:n vuoden toimijat palkittiin 14.12.2016 MPK:n vuosijuhlassa.

Vuoden toimihenkilöksi 2016 valittiin Tapio Lakela

MPK:n hallitus on valinnut koulutus- ja tukiyksikön päällikön Tapio Lakelan vuoden 2016 toimihenkilöksi.

Tapio Lakela on toiminut vuoden 2010 lopusta alkaen MPK:n Kymenlaakson koulutus- ja tukiyksikön päällikkönä. Hän on toiminut aktiivisesti ja yhteistyökykyisesti yksikkönsä päällikkönä kehittäen joka vuosi koulutusta sekä laadullisesti että määrällisesti. Hänen aikanaan erityisesti sotilaallinen koulutus on saatu palvelemaan Puolustusvoimia.

Lisäksi Lakelalla on ollut merkittävä rooli MPK:n PVMoodle-koulutuksessa sekä sotilaallisessa kouluttajakoulutuksessa. Hän on myös vuonna 2016 kyennyt takaamaan MPK:n tuen vaativassa Tuntematon sotilas 2017 -yhteistyöhankkeessa.

Kymenlaakson KOTU-yksikkö on hänen johdollaan menestynyt erittäin hyvin valtakunnallisissa ja alueellisissa auditoinneissa.

Kuvassa vasemmalta: Vuoden toimihenkilö 2016 Tapio Lakela, Vuoden kouluttaja 2016 Jyri Favorin ja Vuoden viestijä 2016 Jouko Liikanen. Kuva: Irina Lönnqvist

Vuoden kouluttajaksi 2016 valittiin Jyri Favorin

MPK:n toiminnanjohtaja Pertti Laatikainen on nimennyt vuoden kouluttajaksi majuri Jyri Favorinin.

Jyri Favorin on merkittävällä tavalla kehittänyt MPK:n naisille tarjoamaa koulutusta. Hän on vastannut pääkouluttajan tehtävässä Sotilaskotiliiton (SKL) valmiusharjoituksesta. Sotapelissä koko Sotilaskotiliiton organisaation toiminta testattiin toimeenpanevasta hallituksesta aina kanttiinijoukkueen toimintaan saakka.

Favorin on myös toiminut esikuntatyöskentelyn jatkokurssin pelipäällikkönä johtaen menestyksekkäästi koko harjoituksen pelitoiminnan. Hän on vuosikausia toiminut esikuntatyöskentelyn jatkokurssin johtoryhmässä vastaten erityisesti pelitoiminnasta.

Jyri Favorin on esimerkillinen, vastuuntuntoinen, uusia haasteita kaihtamatoton reserviupseeri.

Vuoden viestijäksi 2016 valittiin Jouko Liikanen

Reservin kapteeni Jouko Liikanen on ollut mukana MPK:n toiminnassa jo vuodesta 1994 lähtien. Hän on ansioitunut toiminnassa erityisesti valokuvaamisen ja koulutuksen saralla. Hän on ollut aktiivinen MPK:n kuvaaja ja kuvaamisen kouluttaja useiden vuosien ajan. Liikanen on aikaa ja vaivaa säästämättä matkustanut ympäri Suomea kouluttamassa.

Jouko Liikanen on toiminut Keski-Pohjanmaan vapaaehtoisena tiedottajana. Lisäksi hän on mm. ollut aktiivinen sosiaalisen median koulutusohjelman rakentamisessa. Liikasen asenne tiedottamiseen on esimerkillinen: hän on positiivinen, kannustava ja aktiivinen toimija, joka on omalla toiminnallaan lisännyt MPK:n tunnettuutta ja luonut positiivista nostetta tiedottamiselle ja valokuvaamiselle.

Pietarsaaren Rintamaveteraanien puurojuhla

Perinteisen juhlan tervehdyspuheen piti majuri res. Alpo Koivuniemi

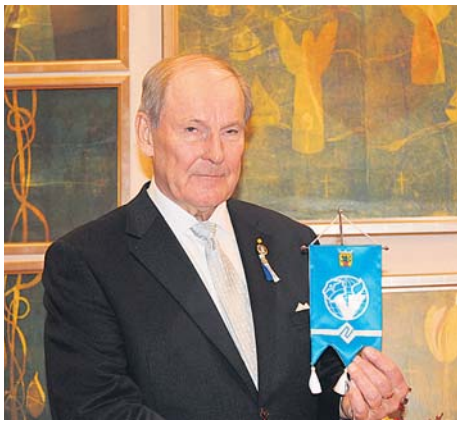

Pietarsaaren Rintamaveteraanien ohjelmallinen puurojuhla oli houkutellut seurakuntakeskukseen runsaat puolisensataa veteraania ja veteraanien ystävää. Eläkkeensaajien tarjoaman monipuolisen ohjelman lomassa kuultiin res.kapt.Raimo Latvalan juhlapuhe.

K-kauppias Aki Salminen vastaanotti Veteraanivastuun myöntämän kunniakilven monivuotisesta tuloksekkaasta yhteistyöstä veteraanien varainhankinnassa.

Seurakunnan tervehdyksen juhlaan toi vt-kappalainen Marko Mitronen.

Tilaisuudessa luovutettiin emeritus museon johtaja Guy Björklundille puolustusministerin myöntämä Rintamaveteraaniliiton kunniaristi. Pyyteettömästä monivuotisesta työstä veteraanien hyväksi palkittiin Rintamaveteraaniliiton 45-vuotis juhlamerkillä Sirkka Vanhanen sekä Pietarsaaren Rintamaveteraanien standaarilla Heikki Pääjärvi, Kimmo Pokela ja Raimo Latvala.

Sinunkin apuasi tarvitaan

Veteraanien henkisen perinnön siirtäminen tuleville sukupolville on meidän kaikkien yhteinen asiamme. Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös sodan koettelemuksista kertovaa esineistöä. Auta meitä kokoamaan Pietarsaaren kaupunginmuseon veteraanitilaan asuja, aseita, karttoja, kirjallisuutta, kirjeitä, valokuvia, kunniamerkkejä, lippuja, standaareja, viirejä, puhdetöitä, sotilaspasseja jne. jotta veteraanitilalle asetetut toiveet toteutuvat. Mukana hankkeessa ovat Sotainvalidit, Rintamamiehet, Sotaveteraanit, Sotilaspojat, Reserviupseerit ja Reserviläiset.

Pietarsaaren kaupunginmuseo,
Isokatu 4, puhelin 06–785 1111

VASA KRIGSVETERANMUSEUM
VAASAN SOTAVETERAANIMUSEO

Specialutställning 2017 Erikoisnäyttely
Pro Finlandia II. Suomen tie itsenäisyyteen.
Näkökulma: Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari

Öppet – Avoinna:
Su/Sö 14–16 (talvikausi)
Guidning under öppethållningstider.
Opastus aukioloaikoina
Fri entré – Vapaa sisäänpääsy

Grupper – Ryhmät:
Enligt överenskommelse –
Sopimuksen mukaan.

t./p. (06) 312 9 894

www.vaasansotaveteraanimuseo.fi

Kyrkoesplanaden 22, Källarvåningen
Kirkkopuistikko 22, Kellarikerros

Österbottens Försvarsgille –
Pohjanmaan Maanpuolustuskilta r.f.

Sirkka
☎ 06-723 5477
Pietarsaari
PRISMA-CENTER
Jakobstad

Haapajärven sotiemme veteraanien perinnehuone

SUOJALUKKO

Osoite:
Kauppakatu 19, 85800 Haapajärvi
Sisäänkäynti kunnan
kulttuuritalon pihan puolelta.

Avoinna sopimuksesta,
p. 044 4456 202 tai 0400 965 195

Vaasan ja Kyrönmaan Sotaorpojen kutsutilaisuus joulupuuroineen 4.12.2016 Vaasassa Luther talossa

Tilaisuuteen saapui noin 50 sotaorpoa ja heidän läheisiään.

Mauri JV. Öljymäki toivotti väen tervetulleeksi ja toimi samalla tilaisuuden juontajana.

Aluksi sotaorpo Veikko Rantala esitteli talon historiaa mainiten mm. että talo on rakennettu 1930. Talvisodassa Vaasan pommitusten aikana talo kärsi pahoja vaurioita kaikki ikkunat rikkoontuivat ja pakkanen teki omat vaurionsa. Luther talo toimii kouluna vuosina 1942-1944.

Alttaritaulun on maalannut taidemaalari, professori Eero Nelimarkka (1891-1977) vuonna 1954 ja vuotta myöhemmin se tuotiin kirkkosaliin. Sen lahjoitti vaasalainen Serafiina Myntti. Taidemaalari Eero Nelimarkan poika Eero Jaakko Nelimarkka (1919-1941) tunnettiin taitavana maalarina ennen kaatumistaan, Eero kaatui Viipurin mlk:n Porlammin kylässä 31.8.1941 ja haudattiin Helsingin Hietaniemen sankarihautausmaalle.

Kuultiin myös hanurisäestyksellä Vähänkyrön veteraaniveljeskuoron taiteellisen johtaja Jorma Koivusen johdolla isänmaallisia ja jouluaiheisia lauluja ”Takkatulen loisteessa” ja ”Lapsuuden joulu”. 25 – vuotisen veteraaniveljeskuoron esitteli sotaorpo Erkki Markkula mainiten samalla, että kuoro esiintyy aina sotaveteraanien muistotilaisuuksissa. Tämän päivän tilaisuudessa oli 12 miestä laulamassa.

Välillä nautittiin Joulupuuro ja kotitekoiset torttukahvit ja laulettiin ”Maa on niin kaunis yhdessä veteraaniveljeskuoron kanssa.

Pohjanmaan Sotaorpojen tervehdyksen esitti sihteeri Tommi Sinko mainiten mm sotaorpojen tuetuista kuntoutuslomista, yhdistyksellä on omat FB -sivut - johon on laitettu kuvia ja tekstiä mm sotaorpokirjallisuudesta ja maan sankarihautausmaista. Sihteeri Sinko on käynyt kuvaamassa kahden kesän aikana 259 sankarihautausmaata. Suomessa sankarihautausmaita on 622 ja rajan taakse eli luovutetuille alueille jäi vajaat 80 sankarihautausmaata.

Monen yhteislaulun lomassa Ilmajoella syntynyt sotaorpo Armas Kuusisto lausui eläytyen Matti Nummensalon runon ”Koulunkäynti”. Myös Suistamossa syntynyt, karjalan evakko, sotaorpo Aira Rissanen tulkitsi kauniin joulurunonsa ”Muisto Joulu 1947”. Yhteislauluna laulettiin adventti aikaan ”Kodin kynttilät”.

Vapaasanan aikana kuultiin myös kiitosta siitä, että sotaorpojen toiminta on saanut yleistä julkisuutta Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehden välityksellä.

Mauri JV. Öljymäki kertoi myös tulevasta Suomen itsenäisyyden 100 – vuotis juhlakonsertista Talvisodan 77v. päättymisen aattona 12.3.2017 Vaasan Kaupungintalolla. Sotaorpotunnuksella pääsee tilaisuuteen ilmaiseksi.

Seija Annola toi loppusanoissa kiitokset siitä, että olemme saaneet nauttia itsenäisestä Suomesta. Lopuksi lauloimme virren 584 ”Siunaa ja varjele meitä”. Seija jakoi kaikille monisteen´ Presidentti Kyösti Kallion rukous Suomen puolesta. Hänen silloinen rukouksensa on tänäänkin varsin ajankohtainen.

Mauri JV: Öljymäki.

Tommi Sinko.

Seija Annola.

Armas Kuusisto.

Vähänkyrön Veteraanikuoro.

Joulupuuro.

Vaasa Luther-talo.

… ja torttukahvit.

PRESIDENTTI KALLION RUKOUS:

Suomessa oli sen kohtalon päivinä ja hädän päivinä, Talvisodan aikaan, presidentti Kyösti Kallio, joka ei ainoastaan toivottanut puheessaan Jumalan siunausta, vaan myös rukoili Suomen puolesta ja kehoitti koko kansaa rukoilemaan. Tänä päivänä olemme myös kohtalomme ajassa ja hädän päivässä, mitä tulee sotaan syntiä ja sielunvihollista vastaan. Tässä presidentti Kyösti Kallion rukous:

Rukous Suomen puolesta

Taivaallinen Isämme, katso armossasi kansamme puoleen. Sinä olet luonut sen ja rakastat sitä. Sinä näet, että se on mitä suurimmassa vaarassa. Siksi rukoilemme Sinua: Herra, auta meitä hädässämme äläkä anna meidän hukkua. Lahjoita kääntymys synnin ja laittomuuden teiltä, jotka johtavat kansamme tuhoon. Herra, armahda meitä.

Herra Jeesus Kristus, ilman sinua olemme voimattomia hävittäviä voimia vastaan, jotka tulvivat kansamme yli ja myrkyttävät sen. Siksi me kerskaamme Sinun voitostasi pahuuden henkivaltoja vastaan, joiden vaikutukset ovat joka päivä sanoin ja kuvin julkisuudessa nähtävissä. Herra, sinä olet Golgatan ristillä voittanut pimeyden vallat. Niiden täytyy väistyä myös tänään, koska ylistämme Sinun nimeäsi niiden ylitse. Tähän me uskomme, sillä Sinä voit myös meidän aikanamme varjella ihmiset saatanalliselta eksytykseltä. Herra, armahda meitä.

Auta meitä Pyhän Henkesi kautta ryhtymään omassa elämässämme taisteluun syntiä vastaan ja olemaan kestäviä loppuun asti. Tee meidät kansamme keskellä merkiksi Sinun vapahtavasta armostasi. Täytä meidät niin Sinun rakkaudellasi, että me tulemme kuuliaisiksi Sinun käskyillesi. Rakkautesi olkoon meissä se voima, joka voittaa pimeyden vallat kansassamme.

Herra Jeesus Kristus, kaiken voimme Sinun kauttasi, siihen me uskomme. Armahda meitä. Amen.

Kiitos tilaisuuden järjestäjille – taas on vietetty yhteinen tunteikas hetki yhdessä.

Jaska Kojola

Syksyn keräykseen osallistuneet varusmiehet valmiina keräykseen. Asenne toimintaan oli positiivinen ja keräystuotto eräs parhaimpia. Majuri res. Brage Forssten antoi ohjeet ennen keräystä.

Veteraanikeräys jatkui suotuisissa merkeissä

Vuoden 2016 keräystoiminta sotiemme veteraanien ja heidän puolisoidensa sekä leskien hyväksi onnistui kaikilta osin erityisen hyvin. Varsinainen keräys ja muut lahjoitukset tuottivat Vaasan keräyspiirin alueelle yhteensä 76 372 euroa (br.). Tuotto muodostuu varusmiesten ja vapaaehtoisten tukijoukkojen suorittamasta keräyksestä 66 047 euroa sekä saadusta ”lounasraha” lahjotuksesta 9 813 euroa ja Kansallisen veteraanipäivän aattona pidetyn kirkkokonsertin kolehtituotosta 512 euroa.

Uudenmaan prikaatista (NYLBR) saadut alueemme varusmiehet olivat jälleen avainasemassa. Varsinaisesta keräystuotosta n. 80 % saatiin koottua heidän toimestaan. Reserviläiset ja muut vapaaehtoiset ahkeroivat Kristiinankaupungissa ja Mustasaaressa sekä Vaasassa, joiden tuottona saatiin loput 20%.

Vuoden alussa maassamme oli 21 838 sotiemme veteraania, joista sotainvalideja 3 170. Kokonaismäärään sisältyy myös rintamapalvelutunnuksen omaavat, joissa tehtävissä palveli huomattavan runsaasti naisia. Vastaavasti keräyspiirimme alueella oli vajaat 700 sotiemme veteraania ja heistä 126 sotainvalideja.

Vuoden 2016 keräystuotto (netto) kuntatasolla on palautettu seuraavasti:

Pietarsaari 10.561 euroa, Uusikaarlepyy 6.047 euroa ja Vöyri 1.195 euroa. Vaasassa tuottoa kertyi 24.780 euroa ja Mustasaaressa 5.168 euroa. Maalahdessa tuotto oli 3.747 ja Närpiössä 3.932 euroa sekä Kaskisissa 424 euroa. Kristiinankaupungissa tuotto nousi ja oli 7.555 euroa. Mainituista summista Sotainvalidien Veljesliiton Rannikko-Pohjanmaan piirille on ohjautunut 15.143 euroa.

Keräyksen nettotuotto on palautettu kuntatason sotaveteraani- ja rintamaveteraanijärjestöille. Sotainvalidien osalta tuotto ohjautuu Rannikko-Pohjanmaan Sotainvalidipiirille, koska alueen kaikki sotainvalidit ovat piirin henkilöjäseniä. Sotainvalidi- ja veteraaniyhdistykset ohjaavat sekä valvovat keräysvarojen käytön osaltaan.

Vuoden aikana keräystoimintaan osallistui yhteensä 285 varusmiestä mainitusta joukko-osastosta ja 80 vapaaehtoista reserviläistä ja veteraanijärjestöjen tukijäsentä. Vaasassa sotilaskotisisaret ovat tehneet suurkiitoksen ansaitsevan työn, vastatessaan varusmieskerääjien ja muiden toimijoiden muonituksesta.

Itsenäisyytemme 100 -vuotisjuhlavuonna Veteraanikeräys jatkuu kuten tähänkin saakka. Myös Uudenmaan Prikaati on alustavasti ilmoittanut, että tulevana keväänä varusmiehet ovat käytettävissä perjantaina 7.4.2017 ja vastaavasti syksyllä 8.9.2017. Vapaehtoiset tukijoukot ovat mukana keräystoiminnassa välittömästi seuraavina päivinä.

Vaasan keräyspiirin taholta lausun parhaat kiitokset kaikille keräystoiminnassa ja muissa keräystä tukevissa tehtävissä toimineille. Suurkiitos keräykseen lahjoittaneille, sotiemme veteraaneja lämpimin ajatuksin ja teoin muistaneille henkilöille ja liikeyhteisöille.

Tempaistaan 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi huipputuotto kunniakansalaistemme parhaaksi!

Raimo Latvala
Keräyssihteeri

Pietarsaaren kerääjät puhuttelussa.

Syksyn keräys perinteellisin menoin Pietarsaaressa

Matti Ranta ja Rauno Hauta-aho.

Alik. Myrevik.

Alik. Åkerlund.

Kirkkoherra Timo Määttä käytti seurakunnan puheenvuoron, missä hän painotti muistamisen tärkeyttä ja keräyksen yhteisöllistä merkitystä veteraaneille. Yhteistyö on sujunut joustavasti keräysorganisaation, partiolaisten, reserviläisten ja seurakunnan välillä. Keräyspäällikkö, reservin kapteeni Jouko Liikanen luovutti kirkkoherra Määtälle Sotiemme Veteraanit -kunniakirjan aikaisemmin annetun plaketin lisäksi. Huomionosoitus säilynee muistona pyyteettömästä yhteistyöstä koko 12 vuotta kestäneen keräysoperaation aikana. Kuva: Janne Suominen

Sotiemme veteraaneja muistettiin valtakunnallisella keräyksellä

Sotiemme veteraanit 2017 -keräys toteutettiin Ylivieskassa 1.3.2017. Kalajokilaakson muissa kunnissa keräys oli suoritettu jo helmikuun aikana.

Kainuun prikaatin Esikuntakomppanian 50 varusmiestä ja -naista ja kymmenkunta partiolippukunta Viessojien partiolaista keräsi 6 904,05 euroa jaettavaksi ylivieskalaisille veteraanijärjestöille niiden jäsenluvun suhteessa.

Keräysorganisaatio kiittää kaikkia mukana olleita vapaaehtoisia kuljettajia, partiolaisia ja reserviläisiä heidän henkilökohtaisesta panoksestaan, sekä Ylivieskan seurakuntaa tilojensa luovuttamisesta ja runsaasta iltapalatarjoilusta!

Jouko Liikanen

Neljä vapaaehtoista ryhmänjohtajaa suoriutui nopeasti keräyslistojen jakamisesta, jonka jälkeen paikalliset kuljettajat veivät partiot heille osoitetuille alueille. Kuva: Jouko Liikanen.

SUOMI JA SUOJELUSKUNNAT 100 vuotta

Yhdistyksemme on tuottanut lähestyviä juhlavuosia varten hopeisia (92,5 %) suojeluskunta-aiheisia kalvosinnappeja. Tilaamamme erä on E-P:n, K-P:n, Raahen ja Oulun suojeluskuntapiirien väreissä, jotka olivat sinivalkoiset. Ne sopivat nykyäänkin itsenäisyytemme juhlavuoteen liittyen yleisesti monille käyttäjille muuallakin kuin Pohjanmaalla. Tuote on saatavissa myös kaikkien muiden alkuperäisten suojeluskuntapiirien väreissä. Varaa arvokas lahja itsenäisyyshistoriastamme itsellesi, ystävällesi tai yhteistyö- ja liikekumppanillesi!

Tiedustelut ja tilaukset juhatapio.levonen@gmail.com tai 0500 231 523.

Tutustu yhdistykseemme (www.slmuseontuki.fi).

SUOJELUSKUNTA- JA LOTTA SVÄRD -MUSEON TUKI RY

Hauta-aho Reserviläisliiton 1. varapuheenjohtaja

Reserviläisliiton hallitus kokoontui tänään Vantaalla vuoden ensimmäiseen kokoukseensa ja valitsi keskuudestaan kolme varapuheenjohtajaa. Ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi nousi Rauno Hauta-aho Kokkolasta, toiseksi valittiin Terhi Hakola Tampereelta ja kolmannen varapuheenjohtajan pestin sain hoitaakseen Ismo Nöjd Järvenpäästä. Liittohallituksen kokousta johti nyt ensi kertaa Reserviläisliiton puheenjohtajaksi viime marraskuussa valittu Ilpo Pohjola Liperistä.

Reserviläisliiton hallitus muodosti myös liiton valiokunnan, johon liiton puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien lisäksi valittiin Jouko Hyppönen Konnevedeltä, Jaakko Liinamaa Jurvasta, Hannu P. Martikainen Kontiolahdelta ja Kari Salminen Valkeakoskelta. Liiton valiokunta vastaa liiton toiminnan ja talouden suunnittelusta sekä juoksevien asioiden hoidosta.

Jäsenkasvu jatkui

Lisäksi Reserviläisliiton hallitus käsitteli ajankohtaisia asioita. Erityisellä tyytyväisyydellä todettiin, että jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenten määrä nousi vuoden 2016 lopulla kautta aikojen korkeimmalle tasolleen. Maksaneita jäseniä liiton paikallisyhdistyksissä oli vuodenvaihteessa 34.808 henkeä kokonaisjäsenmäärän noustessa 36.904 henkilön tasolle.

Myös jäseneksi liittyneiden osalta liikuttiin ennätysluvuissa ja vuoden 2016 aikana mukaan tuli 2.667 uutta jäsentä. Liittyneissä oli edelliseen vuoteen nähden kasvua kolmisen prosenttia. Jäsenyyttä hakeneiden määrä kääntyi Reserviläisliitossa vahvaan kasvuun vuonna 2014 Ukrainan tapahtumien myötä.

Reserviläisliitto on kuluvana vuonna mukana valtakunnallisessa Nuku Rauhassa –hankkeessa, joka on osa Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 –ohjelmakokonaisuutta. Reserviläisliiton oma Suomi 100 vuotta -juhla järjestetään liiton sääntömääräisen kokouksen yhteydessä 18.11. Kouvolassa. Reservin ampumamestaruudet puolestaan ratkotaan 18.-20.8. Rovaniemellä.

Rauno Hauta-aho.

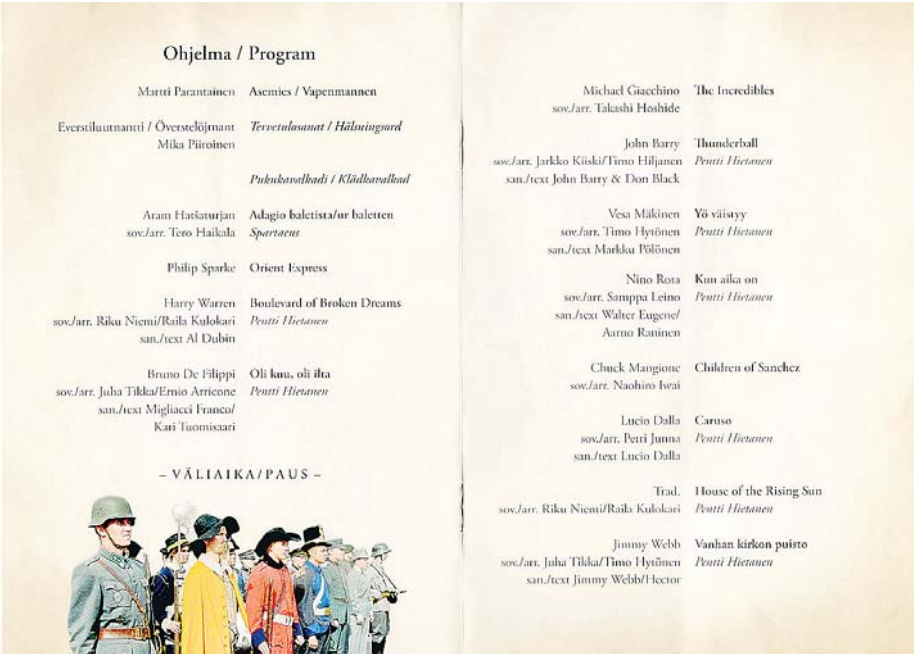

Ohjelma / Program

Martti Parantainen — Asemies / Vapenmannen

Everstiluutnantti / Överstelöjtnant Mika Piiroinen — *Tervetuloasanat / Hälsningord*

Pukukavalkadi / Klädkavalkad

Aram Hatšaturjan, sov./arr. Tero Haikala — Adagio baletista/ur baletten *Spartaens*

Philip Sparke — Orient Express

Harry Warren, sov./arr. Riku Niemi/Raila Kulokari, san./text Al Dubin — Boulevard of Broken Dreams *Pentti Hietanen*

Bruno De Filippi, sov./arr. Juha Tikka/Ermio Arricone, san./text Migliacci Franco/Kari Tuomisaari — Oli kau, oli ilta *Pentti Hietanen*

– VÄLIAIKA/PAUS –

Michael Giacchino, sov./arr. Takashi Hoshide — The Incredibles

John Barry, sov./arr. Jarkko Kiiski/Timo Hiljanen, san./text John Barry & Don Black — Thunderball *Pentti Hietanen*

Vesa Mäkinen, sov./arr. Timo Hytönen, san./text Markku Pölönen — Yö väistyy *Pentti Hietanen*

Nino Rota, sov./arr. Samppa Leino, san./text Walter Eugene/Aarno Raninen — Kun aika on *Pentti Hietanen*

Chuck Mangione, sov./arr. Naohiro Iwai — Children of Sanchez

Lucio Dalla, sov./arr. Petri Junna, san./text Lucio Dalla — Caruso *Pentti Hietanen*

Trad., sov./arr. Riku Niemi/Raila Kulokari — House of the Rising Sun *Pentti Hietanen*

Jimmy Webb, sov./arr. Juha Tikka/Timo Hytönen, san./text Jimmy Webb/Hector — Vanhan kirkon puisto *Pentti Hietanen*

Laivaston soittokunta ja Pentti Hietanen Pietarsaaressa. Näyttävän pukukavalkadin esitteli Kari Rönnqvist.

Asiantunteva yleisö ei päästänyt Corporal Friskiä helpolla. Paitsi illan aiheesta, niin myös muista reserviläisiä kiinnostavista aiheista syntyi keskustelua. Myös naapurikunnan Pyhäjoen ydinvoimalan rakentaminen ja sen vaikutus Suomen turvallisuuspolitiikkaan nostatti esille useita kysymyksiä.

Kaliningrad ja Suwałkin aukko – Baltian avain

Kalajokiset maanpuolustuksesta kiinnostuneet reserviläiset saivat todella ajankohtaisen päivityksen Suomen ja lähialueiden nopeasti muuttuneisiin tilanteisiin vaikuttaneista tapahtumista.

Tilaisuuden järjestivät MPK Pohjanmaa, Kalajoen Reserviupseerikerho ja Kalajoen Reserviläiset. Paikallinen maanpuolustusaktiivi, luutnantti (res) Sami Salmu avasi tilaisuuden esittelemällä reserviläistoimintaa ja MPK:n koulutustarjontaa.

Kyseessä oli turvallisuuspolitiikan luentotilaisuus Kalajoella, lukion Merenojasalissa 24.1.2017. Luennoitsijana toimi hyvin laajasti seurattu turvallisuuspolitiikan bloggari "Corporal Frisk", eli Robin Häggblom Kokkolasta.

Illan luennoitsija aloitti kertomalla Kaliningradin historiasta ja lopulta päädyttiin otsikoihin ohjusten siirroista ja ilmatilaloukkauksista. Kaikki kansainvälistä huomiota herättäneet tapaukset liittyvät jollain tapaa toisiinsa, ja eri osapuolet reagoivat herkästi omien etujensa mukaisesti.

Illan kuluessa selveni käsitys, että myös Suomi on vakavien kysymysten edessä mahdollisessa kriisitilanteessa. Suomen puolustuskyvyn parantamiseen tarvitaan koulutusta ja uusia maa-, meri- ja ilmapuolustuksen hankintoja, joten nämä asiat tulevat olemaan vielä tarkkaan pohdittuja vaihtoehtoja lähivuosina.

Illan luennoitsija, turvallisuuspolitiikkabloggari "Corporal Frisk", Robin Häggblom.

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Keski-Pohjanmaan Reserviläispiiri ry:n,
Reserviupseeripiiri ry:n ja
Maanpuolustajien Piiri ry:n sääntömääräinen

KEVÄTKOKOUS

to 13.4. 2017 klo 18.00-
Ylivieska, Centria ammattikorkeakoulu
Vierimaantie 7, 84100 Ylivieska

Ohjelma: 17.30 piirihallitus, 18.00 vanhat piirit, 19.00 K-P:n Maanpuolustajien piiri ry.

Tervetuloa! Hallitukset

KUTSU

Vaasan Reserviupseeripiirin jäsenyhdistykset:

331 Kaskisten Reserviupseerikerho ry,
puheenjohtaja, ylil. Vesa Seppälä,
332 Kristiinanseudun Reserviupseerikerho ry,
puheenjohtaja, ylil. Juhani Forsström,
333 Vasa Reservofficersklubb rf,
puheenjohtaja, ylil. Peter Norrgård,
334 Pietarsaaren Reserviupseerikerho ry,
puheenjohtaja, kapteeni Matti Ranta,
335 Vaasan Reserviupseerikerho ry,
puheenjohtaja, ylil. Juha Ala-aho.

**Vaasan Reserviupseeripiiri –
Vasa Reservofficersdistrikt ry:n**

KEVÄTKOKOUS 2017

Piirihallituksen päätöksen mukaisesti pidetään Vaasan Reserviupseeripiiri – Vasa Reservofficersdistrikt ry:n sääntömääräinen kevätkokous keskiviikkona 29.3.2017 klo 18:00 alkaen Vaasan Sotilaskodissa.

Käsitellään sääntöjen 10 §:n kevätkokoukselle määräämät asiat.

**Piirihallituksen kokous
ennen kevätkokousta klo 17:00.**

**Välittömästi kevätkokouksen jälkeen
n. klo 19:00–20:00 kertoo
Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen
Pohjanmaan piirin vt. piiripäällikkö
Jani Pikkarainen MPK:n organisaatiossa
tehdyistä muutoksista ja toiminnan
tästä päivästä.**

Kahvitarjoilu TERVETULOA

**Kokkolan Reserviläiset ry:n ja
Kokkolan Reserviupseerit ry:n**

sääntömääräiset

KEVÄTKOKOUKSET

pidetään 25.4.2017 alkaen klo 18.00

**Paikka: Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soite,
Auditorio, Mariankatu 16–20, Kokkola.**

Kahvitarjoilu Tervetuloa Hallitukset

Nivalan Reserviupseerikerho ry:n

sääntömääräinen

KEVÄTKOKOUS pidetään

**Nivalan Osuuspankin kokoustilassa
maanantaina 24.4.2017 klo 19.00 alkaen.**

Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Lisäksi pistooliammuntaa Noptel-laitteella.

Nivalan Reserviupseerikerho ry:n hallitus

**Jakobstads reservofficersklubb rf.
Pietarsaaren Reserviupseerikerho ry.
ja – och
Pietarsaaren Seudun Reserviläiset ry
Jakobstadsnejdens Reservister rf.**

**Sääntömääräiset KEVÄTKOKOUKSET
torstaina 20.4.2017 klo 18.00.
Pietarsaaren lukio.**

Kari Rönnqvist luennoi MPKn uudesta organisaatiosta.

Tervetuloa! Johtokunnat

**Stadgeenliga VÅRMÖTEN
torsdagen den 20.4.2017 kl 18.00
vid Jakobstads Gymnasium.**

Kari Rönnqvist föreläser om MPKs nya organisation.

Välkomna! Styrelserna

Mainettaan parempi VIHURI?

TEKSTI JA KUVAT: EERO URPO

Kiistellyn VL Vihuri -harjoituskoneen poistamisesta Ilmavoimien käytöstä tulee ensi vuonna kuluneeksi viisikymmentä vuotta. Mutta mistä vaarallisiksi tuomitun koneen useat onnettomuudet todella johtuivat? Vihuri-ohjaajana ja lennonopettajana yli neljäsataa tuntia toiminut eversti evp. **Eero Urpo** pohtii asiaa.

Vihurin aikakausi puolen vuosisadan takaa on niin merkittävä osa Ilmavoimiemme kirjavaa historiaa, että sen soisi pysyvän muistissamme. Ajan tapahtumat on kuitenkin muistettava suhteuttaa vallinneisiin olosuhteisiin, tai vaarana on tulkita väärin silloisia tekoja ja päätöksiä.

Omat kokemukseni Vihurista kattavat ajan kadettikurssi 39:n päättymisestä vuonna 1955 Vihurien poistumiseen saakka vuonna 1959. Palvelin tuon ajan Utissa Hävittäjälentolaivue 33:ssa. Lentokemusta Vihurilla ehdin saada noiden vajaan neljän vuoden aikana ohjaajana ja lennonopettajana yhteensä 426 tuntia 35 minuuttia.

Uttiin tullessani sota oli päättynyt kymmenen vuotta aikaisemmin. Kaikki laivueen keski-ikäiset miehet, niin ohjaajat kuin mekaanikotkin, olivat sodan käyneitä. Monilla ohjaajilla, joiden kanssa lensimme ja jotka toimivat opettajinamme, oli merkittävä määrä vihollispudotuksia.

Sota-ajan läheisyys näkyi myös lennosto-ton lentokalusto kehittymisessä noihin aikoihin. Vielä vuonna 1953 olivat laivueen pääkalustona olleet Messerschmitt 109 -koneet. Samana vuonna tulivat myös ensimmäiset Vihurit. Viimeiset MT-lennot tapahtuivat vuonna 1954, ja seuraavana vuonna Utissa oliviatkin jo käytössä tuliterät II-sarjan Vihurit.

Tullessani laivueeseen minulla oli lentotuntoja 227, joista noin puolet Pyrylla. Pyry-koulutuksen ansiosta Vihurin tyyppikoulutus oli vain kolmen koululennon mittainen läpihuutojuttu.

Startti ohjaaduva kaiutuna. Tätä ambottiläytyystä seurasi kämppyörä, jossa kuukaarutivat tarkastelemalla ollut laivueenkomentaja majuri Esa Arttonen ja reservilläsmikki. Vihurin lennettyä Vihuri oli petollinen, mutta paikoitaisuttiteessä kun rakenne suojasi niitenkin melko hyvin.

Ihastuin heti tuohon koneeseen. Pyryn jälkeen Vihuri oli hetv vakuuttavan tuntuinen. Se oli tukeva, tehokas, kyllin nopea ja ojemukseltaan johdonmukainen sekä helposti käsiteltävä.

Ohjausta tosin motsittiin hieman liian raskaaksi, varsinkin siivekkeiden osalta. Ja kyllähän tällainen kaltaiseni kevyemmän sarjan ohjaaja joutui käyttämään sauvassa tuota toistakin kättään varsinkin taitolennossa ja taistelutilanteissa.

Mutta ohjaustuntuma koneeseen säilyi näin todella tiiviimä. Oli kaiken aikaa selvää missä mennään ja onko vielä varaa kiristää. Hiki sinnä välillä Utin helteissä tietenkin tuli, mutta olihan meille aina painotettu, että "hiki säästää verta..."

Tämän hienon koneen kohtaloksi koitui kuitenkin romuttaminen kuuden palvelusvuoden jälkeen. Syinä olivat monien jatkuvien pikkuvikojen lisäksi pääasiassa ongelmat moottoreissa sekä koneelle tapahtuneet kuolemaan johtaneet lentoonnettomuudet. Niiden takia Vihuri joutui kohtuuttomasti median hampaisiin ja valtakunnanpolitiikan pelinappulaksi.

Moottoriviioista aiheutui Vihureille kaiken kaikkiaan 14 pakkolaskua. Niissä vaurioitunciista koneista suurin osa pysyttiin kuitenkin korjaamaan lentokuntoon, ja vain yhdessä tapauksessa menettiin ohjaaja. Myös minun osakseni tuli muorena vänrikkinä kokea pakkolasku Vihurilla.

Läbeltä piti -tapauksia moottoriháiriöiden vuoksi sen sijaan sattui useitakin. Näille oli usein yhteistä se, että ne tapahtuivat talvella korkealla lennettäessä suoritetussa liikehtelyssä.

Selkäsennon jälkeen moottorin kierrokset putosivat ja tuli tilanne, jossa se ei enää reagoinut tehonlisäysyrityksiin. Tästä liu'uttiin korkeutta pudottaen ja mahdollista laskupaikkaa tutkailleen matalalle.

Muutaman sadan metrin korkeudessa moottori sitten tapasi herätä ja toimia jälleen normaalisti. Eikä sitä lennon jälkeen löytynyt tietenkään mitään vikaa. Ongelman syyksi epäiltiin kaasuttajan mahdollisen jäätymisen lisäksi polttoainepumpun paineensäätäjän ja ohjausventtiilin epäluotettavuutta.

Kolmossarja astuu riviin

Vihureita valmistettiin kaksi ominaisuuksiltaan toisistaan selvästi poikkeavaa sarjaa. II-sarjan Vihurit, VH-2–VH-31 luovutettiin Ilmavoimille vuosina 1953–54, ja III-sarjan koneet VH-32–VH-51 vuosina 1956–57.

Kun Ilmavoimat tilasi Lentokonetehtaan työllisyyden takaamiseksi kahdenkymmenen koneen III-sarjan, esitti se 130 korjausta Vihureihin. Kolmossarjassa pystyttiinkin poistamaan useimmat kakkossarjan vioista. Muutoksista tärkeimpinä on pidetty siivekeohjauksen, korkeuspeiisintrimmin, moottorin jäähdytyksen sekä ohjaamon kuoman modifikäätioita. Myös ohjaajia vaivannut ohjainten raskaus oli pystytty korjaamaan.

Ensimmäinen lentoni uudella III-sarjan koneella, VH-35:llä, oli 20 minuutin laskuharjoitus opettajana elokuun neljäntenä vuonna -56. Opettajan paikalta ei erityisempiä kokemuksia silloin saanut. Yleisvaikuksi jäi, että kone oli kiltävä, hienosti toimiva ja mukavan oloinen. Se olisi varmasti upea työkalu tuleviksi vuosiksi!

Toinen lentoni tällä VH-35:llä oli neljä päivää myöhemmin suoritettu taistelulentoharjoitus yksi yhtä vastaan kertausharjoituksissa olleen vänrikki **Isomursun** kanssa. Tässä harjoituksessa koneet lähestyivät toisiaan vastakkaisista suunnista 2000 metrin korkeudella.

Kohtaamisen jälkeen pyrittiin kaartotaistelulla pääsemään vastustajan perään ja ampumaetäisyydelle. Tämä oli juuri niitä lentoja, joissa kesäheiteellä kainalot kastuivat, ja pallean lihäkset sekä oikean käden hauikset saivat harjaannusta.

Tämän koululennon aloitin tavan mukaan näyttämällä ensin itse. Lähestyttäessä kiihdytin täydellä kaasulla mahdollisimman suureen nopeuteen, joka ohituksen jälkeen voitaisiin sitten muuttaa nousukaarrolla suuremmaksi lentokorkeudeksi ja mieluummin päästäisiin vastustajaa korkeammalle.

Kun vastustaja sujahti vasemman siivenkärjen ohi, vedin koneen jyrkkään nousukaartoon vasemmalle – tai ainakin se oli aikomukseni.

Mutta ei siitä mitään nousukaartoa tullutkaan. Äärimmäisen sähäkästi, ennen kuin tajunta ehti tilanteeseen mukaan, kone oli tehnyt suuresta nopeudesta ja täydellä kaasulla ainakin kaksi tiukkaa kierrosta syöksykierrettä. Kolmossarjan Vihurien kevennetty ohjaus oli täydellisesti yllättänyt minut!

Jukka Raunio toteaa *Lentäjän nakokulma* -teoksessaan, että nopea vaakakierre oli Vihurilla "äkainen" eikä sitä saanut tehdä yli 250 km/h nopeudella. VH-35:llä tekemäni virheliike oli lähteny juuri nopealla vaakakierteella ja noin 400 km/h nopeudesta täydellä teholla.

Myöhempien tapahtumien valossa olen ollut perin kitoollinen kaikkein tehokkaimmasta opetuksesta, jonka sain onnekkaasti heti ensimmäisellä kolmossarjalaislennollani.

Minulle jäi sellainen tuntuma III-sarjan koneista, että niin mukava kuin sen kevennetty ohjaus normaalilentotiloissa olikin, niin tuo kevennys oli viety liian pitkälle. Se heikensi jo ohjaustuntumaa.

Sauva oli kyllä mukava näin kevyelle miehelle normaalilennössa, mutta hian herkkä ja tunnoton tosityössä. Mutta kun tunsi ja hyväksyi muuten niin hienolle koneelle sen ongelmallisen kaartosak-

Vihurin maine on muuttunut, mutta koneen arsiot ovat silti kiistattomat. Sodanjälkeisessä mäkkuudessa kolmosrinen kone antoi Ilmavoimille mahdollisuuden kehittäjäohjaajaosaamisen yläpäitämiseen aina ajanmukaisemman Fouqan saapumiseen asti. Vihurin tarkastaan Utissa kesäkuuden aikaan.

kauskäyttäytymisen ja vältti tilanteita, joissa se ei ollut parhaimmillaan, niin silloin yhteistyö sujui molemmin puolin todella hienosti.

Kolmossarjalaisella lennettyäni nyt minulla oli opettajanakin tilaisuus viedä tuota kokemustani eteenpäin. Valitettavan moni ohjaaja sai uskoakseni tuon omakohtaisen opetuksen kuitenkin vasta liian myöhään ja liian matalalla voidakseen sitä hyödyntää.

Mieleen nousi tuolloin myös kysymys, että oliko II-sarjan koneilla hikisellä koulutuksella hankittu rutiini nyt unohdettava ja opeteltava uudet menetelmät ja tavat? Siitä ei varmasti seuraisi hyvää.

Mietin myös, että kun eri tuotantosarjojen Vihurit seisoivat laivueissa platalla rivissä sarjat sekaisin, niin olisiko ohjaajan nyt pitänyt ohjelmoida itsensä runkonumeron mukaan koneeseen noustessaan? Ilmeisesti olisi, kuten jatkossa nähtiin...

Epäonni alkaa

Ohjaajan kuolemaan johtaneet lentoonnettomuudet johtivat lopulta Vihurien poistamiseen palveluksesta. Niitä oli kaikkiaan seitsemän tapausta, joissa menetettiin yhdeksän ohjaajaa.

Ensimmäinen Vihuri-ohjaaja sai surmansa II-sarjan VH-5:llä 6. elokuuta 1954 Keuruulla. Huonon sään, eksymisen ja polttoaineen loppumisen vuoksi kone joutui tekemään epäonnistuneen pakkolaskun metsään. Toinen ohjaajista kuoli ja toinen loukkaantui vakeasti.

Seuraavaksi tuhoutui III-sarjan VH-34 22. syyskuuta 1956. Silloinen Ilmavoimien ylilääkäri, lääkintäkapteeni **Mikko Kunnas** sai surmansa matkalennolla Rissalasta Helsinkiin tehdessään virheliikkeen jyrkästä kaarrosta matalalla sukulaistalonsa yläpuolella.

Onnettomuuden todennäköiseksi syyksi arvioitiin tuolloin se, ettei Kunnas kiinnittänyt kaartaessaan riittävästi huomiotaan ohjauksen ja korkeuden pienenemiseen. Aloitettuaan toisen kierroksen pienellä nopeudella ja jyrkästi kaartaen hän joutui lähestyvän metsän reunan välttäkseen vetämään voimakkaasti sauvasta. Tuolloin hän tuli painaneeksi liikaa vasenta jalkaa, jolloin kone pyörähti vasemman kautta selkäasentoon ja syöksyi metsään.

Oma arvioni onnettomuuden syntyyn vaikuttaneista syistä on, että Kunnas oli ehkä ensimmäisiä kertoja liikkeellä uudella III-sarjan koneella. Hän todennäköisesti suoritti jyrkkää kaartoa niin kuin oli vanhemmilla koneilla tottunut tekemään, osaamatta ottaa huomioon uuden koneen petollisuutta tuossa tilanteessa.

Kolmas Vihuri, III-sarjan VH-49 syöksyi 1.3.1957 maahan Porin pohjoispuolella. Opettaja, vänrikki **Jukka Kuuri** ja upseerikokelas **Timo Hartta** saivat surmansa.

Kokelaskurssi oli juuri siirtynyt Kauhavalta Porin Vihuri koulutukseen takanaan vain Stieglitz- ja Viima-lentoja. Koululennon tarkoituksena oli valmentaa kokelasta lasku- ja kaartoharjoituksiin seuraavalla viikolla suoritettaviin tärkastuslentoihin. Lento päättyi noin sadan metrin korkeudessa tehdystä jyrkästä kaarrosta virheliikkeeseen ja maahansyöksyyn.

Tutkijalautakunta katsoi onnettomuuden alkusyyksi sen, että ohjaaja pyrki saamansa käskyn mukaan suorittamaan 360 asteen kaarron mahdollisimman nopeasti. Koneen ollessa tiukasti vedettynä jyrkässä kaarrossa matalalla hän suoritti korkeuskorjauksen jalalla. Kallistus kasvoi, ja ohjaaja joutui lisäämään jo onnestäänn voimakasta vetoa. Kone menetti nopeuttaan, alkoi sakata ja painui syöksyyn, josta sitä ei pienen korkeuden vuoksi voitu enää oikaista. Onnettomuutta edelläneellä lennolla oppilaana ollut kokelas Helin kertoi Kuurin vaatineen tiukkaa tasaista vetoa ja nokan pitämistä horisontissa jalalla!

Lisäksi kaartoharjoituksen todettiin tapahtuneen liian matalalla etenkin, kun sekä oppilaan lentotaito että raskaan koneen tuntemus olivat vähäisiä. Myös vasta edellisenä vuonna kadettikurssilta valmistuneen opettajan kouluttajakokemus oli vielä pieni, eikä hän välttämättä tuntenut III-sarjan Vihurin erityispiirteitä.

Ilmavoimien Esikunta määräsi Vihurit tämän onnettomuuden jälkeen lentokiellon. Suoritettujen tutkimusten yhteydessä kutsuttiin Englannista puolueettoman lausunnon antajaksi Gloster Aircraft Co:n pääkoelentäjä Wing Leader **R.F. Martin**. Lennettyään Vihurilla useita koelentoja Martin totesi sen lento-ominaisuudet turvallisiksi ja tyydyttäviksi. Tämän jälkeen lentokielto kumottiin 10. toukokuuta 1957.

Lasku matalalta suoraan parimpaa esterä viljatellen on aina parempi vaihtoehto kuin jyrkkä täyskäänös. Luutnantti Pentti Kaukolteki Utissa haltun pakkolaskun VH-37:llä.

Martiinin koko 14-sivuista raporttia ei pyynnöstä huolimatta julkaistu. Lehdistössä tämän arvelttin johtuvan siitä, että raportissa sai kritiikkiä myös Ilmavoimien koulutusjärjestelmä ja etenkin Vihurian valmistava koulutus.

Lentokieltoon

Kun lentokiellon kumoamisesta oli kuluneet viisi ja puoli kuukautta, onnettomuudet jatkuivat. III-sarjan VH-50 syöksyi 26. elokuuta 1957 maahan Ulvijassa Porin eteläpuolella. Upseerikokelas **Matti Saria** sai surmansa.

Kokelas Sarialla oli ennen VH-koulutusta vain 55 tunnin lentokokemus Stieglitzeillä ja Viimoilla. Ja kuten edellisessakin tapauksessa, tehokas Pyryn virheliikekoulutus oli jäänyt saamatta. VH-lentoja Sarialla oli ennen onnettomuutta vajaat 15 tuntia, mutta niistäkin vain muutama yksin.

Lentotehtäväksi hän sai 45 minuuttia jyrkkiä ja keskikaartoja 1000 metrin korkeudessa. Ehdoton lentotehtävän alaraja oli 500 metriä.

Tutkijalautakunta päätyi siihen tulokseen, että ohjaaja oli 1000 metrissä tehtyjen jyrkkien kaartojen yhteydessä joutunut virheliikkeiden ja niitä seurannneiden syöksykierteiden oikaisujen seurauksena tahattomasti 300–400 metriin. Siellä hän ryhtyi uudelleen tekemään tiukkoja kaartoja kohtalokkain seurauksin.

Tutkijalautakunta totesi myös ohjaajan VH koulutuksen puutteelliseksi ja katsoi sakkaus- ja virheliikeopetukseen käytetyn lentotuntimäärän täysin riittämättömäksi, varsinkin näiden ohjaajakurssien kohdalla, joilla ei ollut takanaan Pyry-koulutusta.

Seuraavaksi II-sarjan VH-4 tuli syöksykierteessä maahan 14 joulukuuta 1957 Utissa. Lennonopettaja ylivääpeli **Veikko Kolehmainen** ja upseerikokelas **Risto Kuuskoski** olivat kolmannella VH-tyyppilennolla ohjelmanaan virheliikkeet ja syöksykierteet. Jostain tarkemmin selvittämättömästä syistä, ehkä teknisistä, he eivat saaneet syöksykierrettä oikaistuksi. Kolehmainen ja Kuuskoski olivat yrittäneet myös hypätä, mutta eivät ehtineet pelastautua.

Ilmavoimien esikunta kielsi tämän onnettomuuden jälkeen virheliike- ja syöksykierreharjoitukset siihen asti, kunnes kuoman lukituksessa ilmenneet puutteet oli korjattu.

Kielto kumottiin kymmenen kuukautta myöhemmin niiden VH koneiden osalta, joihin oli tehty tarvittavat korjaukset. Samalla määrätttin, että mainitut harjoitukset oli kokonaisuudessaan suoritettava 2000 metrin yläpuolella.

Vihurien seuraava uhri oli Porissa tyyppikoulutustaan käynyt vänrikki **Yrjö Jaakko Sainio**. Hän sai 4. huhtikuuta 1959 tehtäväkseen harjoitella III sarjan VH-47:llä kaartoja kentän kaakonpuoleisella alueella 1500–2000 metrin korkeudessa.

Sainion koneeseen ei saatu enää lentoonlähdön jälkeen yhteyttä. Oltuaan ilmassa noin 20 minuuttia Sainio ilmestyi Kokemäellä sijaitsevan kotikylänsä ylä puolelle ja alkoi kiertää sitä samalla vaaputtaen konettaan ja koukaten matalalta.

Tullessaan toistamiseen matalalla kotinsa kohdalle Sainio aloitti hitaan vaakakierteen. Tuolloin kone pääsi virheellisen suorituksen vuoksi vajoamaan niin matalalle, että hän joutui esteitä väistäessään kaartamaan erittäin tiukasti. Tällöin nopeuttaan menettänyt Vihuri teki virheliikkeen ja syöksyi voimakkaasti sakaten sekä vasemmalle kallistuneena pellolle. Sainio sai surmansa.

Tutkijalautakunta totesi, että: "Onnettomuuden syyna oli omavaltainen annetusta tehtävästä poikkeaminen sekä lentopalvelusmääräysten rikkominen."

Kuusitosta päivää myöhemmin Porissa tapahtui jälleen ikäivä. Upseerikokelas **Heikki Mielonen** sai tartolentosuoritustehtävän kentän päälle III-sarjan VH-40:lla.

Parin minuutin kulettua lentoonlähdöstä 400 metrin korkeudessa Mielonen ilmoitti moottorin tärisävän ja tekevänsä pakkolaskun kentälle. Lennonjohto antoi

Osa Vihuri-lennosta saatiin jonkua tyyppikoulutuksessa olevan ohjaaja-oppilaan kirjavasta taustasta. Pyryllä lenttiyt kokemut reservilläinen omakoui koneen helpommin kuin vain hitaita vaistitasoja käskyttäjävä upseerikokelas. Kuvassa lentokoneenkurssi 19 kertausharjoituksissa vuonna 1956. Yläriivi vasemmalta: laivueenkomentaja majuri Sakari Alapero, luutnantti Kari Iconitila, luutnantti Eero Urpo, kapteeni Paavo Tahvanainen, yliluutnantti Mikko Lalikka, kapteeni Pauli Tervonen, vänrikki Heikki Kause, vänrikki Antti Lassila, yliluutnantti Edvard Kiles, vänrikki Juhani Aho. Alarivi vasemmalta: tuntematon, Eino Savisaari, Paakkinen, tuntematon.

laskuluvan kiitotielle 30, ja evästi Mielosta kehottaen tätä pitämään riittävästi korkeutta. Mielonen ei ollut tämän jälkeen enää yhteydessä lennonjohtoon. Lopulta moottori pysähtyi kokonaan.

Varmistaakseen pääsynsä kentälle Heikki Mielonen lähestyi sitä telineet ja siivekkeet sisällä. Kiitotien pään kohdalla hänellä oli vielä korkeutta 200–250 metriä, josta kone olisi liukunut radan jatkeelle. Tällöin Mielonen aloitti selvittämättä jääneestä syystä jyrkän kaarron vasemmalle.

Kone menetti sen aikana korkeutta ja teki 100–150 metrissä virheliikkeen, jonka oikaisemiseen korkeus ei enää riittänyt. Heikki Mielonen sai maahansyöksyssä surmansa.

III-sarjan koneiden kaarto-ongelmien tunnustaminen ja varoitukset jyrkistä matalakaarroista tällä koneella olisivat voineet saada Mielosen luopumaan tuosta ennalta arvattavasta kuolemankurvasta.

Vanha hyväksi koettu neuvo kun on, että lasku matalalla suoraan pahimpia esteitä väistellen on aina parempi vaihtoehto kuin jyrkkä täyskaarto. Tästä esimerkin tarjoaa luutnantti **Pentti Kauko**, joka teki Utissa hallitun pakkolaskun VH-37:llä radan 18 finaalin sakeaan tukkimetsiään. Vahvarakenteinen kone romuttui täysin, mutta ohjaaja selvisi käsivarren murtumisella.

Kokemattomia kokelaita

Vanhemmasta II-sarjasta menetettiin siis kaksi Vihuria ja niissä kolme ohjaajaa. Toisin sanoen yhteensä 30 koneesta tuhoutui 6,7 prosenttia 5–6 käyttövuoden aikana.

III-sarjan 20:stä koneesta menetettiin puolestaan lyhyemmän 2–3 vuoden käyttöajan kuluessa viisi eli peräti 25 prosenttia. Onnettomuuksissa menehtyi kuusi ohjaajaa.

Ottaen huomioon III-sarjan paljon pienemmän konemäärän ja puolta lyhyemmän käyttöajan on onnettomuuteen joutuneiden koneiden määrä kakkossarjalaisiin verrattuna hämmästyttävä.

Onko tuohon suhdelukuun löydettävissä muuta selitystä kuin III-sarjan kaartosakkausongelmat? Epäileekö joku, ettei II-sarjan koneilla rikottu määräyksiä? Koneilla, joita oli puolet enemmän ja joilla lennettiin kaksinkertainen aika III-sarjaan verrattuna?

On itsestään selvää, että lentomääräysten rikkominen tai annetusta tehtävästä poikkeaminen lisäävät onnettomuusriskiä. Lentoturvallisuuden lisäämiseksihän säännöt on laadittu.

Säännöistä poikkeaminen ei kuitenkaan sinänsä aiheuttanut Vihurienkaan tapauksessa juuri sitä virheliikettä, joka johti koneen hallinnan menetykseen. Onko ohjaaja siis tehnyt jonkin itse lentotilanteeseen liittyvän virheen? Vai onko syy siinä, että koneen ohjattavuudessa tällaisessa tilanteessa on ollut ongelmia?

Nämä kysymykset olisi vastaisen varalta pitänyt Vihurin kohdalla selvittää. Siitä olisi varmasti ollut enemmän hyötyä kuin kieltoihin linnoittautumisesta.

Viidestä III-sarjan onnettomuudesta, joiden vuoksi Vihurit viime kädessä poistettiin, neljä tapahtui Porissa. Oliko Porissa annetulla kokelaskurssien VH-tyyppikoulutuksella siihen osuutensa? Veikö se Vihureilta uskottavuuden? Vihurin historian kannalta olisi mielestäni syytä saada tarkempaakin selvyyttä niistä eri tekijöistä, jotka johtivat tuon hienon koneen lennon katkeamiseen juuri sen parhaassa, kuuden vuoden iässä. Ja olisiko jonkun osatekijän valmistajasta loppukäyttäjään ja politiikkoihin oikeanlaisella hoidolla tuo katastrofi voitu välttää?

Sen ajan uttilaisena lennonopettajana voin ainakin todeta, että oppilasaineksen laatu ja koulutuksen lähtökohdat saattoivat olla ajoittain kovin erilaiset.

Kokelaskurssien lisäksi annettiin molemmissa lennostoissa Vihuri-koulutusta myös ohjaajien kertausharjoituksissa. Kertausharjoitukset olivat opettajan kannalta todella mielenkiintoista ja virkistäviä tapahtumia.

III-sarjan Vihurien lento-ominaisuudet olivat selvästi edeltäjiään haastavammat. Poikkeinsa kähertänyt VH-14 edusti kaarto-ominaisuuksiltaan turvallisempaa kakkossarjaa. VH-14 oli kovan onnen kone ja muun muassa kirjoittaja teki siitä pakkolaskun. Luijan rakenteen ansiosta kone saatiin kuitenkin aina korjattua kuntoon.

Oppilaat olivat iältään alle kolmekymppisiä, edenneet työelämässä jo varsin pitkälle ja heillä oli kokemusta monilta eri aloilta. He olivat hyvin yhteistyökykyisiä ja porukkahenkisiä. Heillä kaikilla oli myös takanaan tehokas Pyry-koulutus. Osalla oli lisäksi ammatillentokokemusta ja kaikilla kova into saada koulutusta Vihuriin.

Tilanne oli aivan toinen, kun puutteellisesti koulutetut upseerikokelaat komennettiin Kauhavalta lennostoihin Vihuri-koulutukseen. Laivuessa tehtävänä oli antaa heille hyvin samankaltainen tyyppikoulutus kuin reserviläisillekin. Nyt, kun tapahtuneesta on kulunut jo kohta viisikymmentä vuotta, olisikin syytä selvittää, miten koulittajat mielsivät koulutettavan aineksen taustoista ja valmiuksista johtuvan laatueron.

Eduskunnan tappotuomio

Vihurit joutuivat olossamme ainutlaatuisen poliittisen ajojahdin uhriksi. Osatekijöinä sen alkamiseen olivat sota-ajan läheisyys ja vasemmiston vahvuus päävänpolitiikassa 1950-luvulla. Kaikki raha, mikä meni armeijan vahvistamiseen oli pahasta. Oleellinen sivustatuki ajojahdille tuli maalaisliittoa edustaneelta silloiselta pääministeri **Reino Kuuskoskelta**. Hänen poikansa, upseerikokelas **Risto Kuuskoski** oli menehtynyt Utin VH-4-onnettomuudessa joulukuussa 1957. Oli siis ymmärrettävää, että hän otti kriittisen asenteen Vihureihin, ja pääministeriä sitten monet tietenkin mielellään myötäilivät.

Lehdissä ja eduskunnassa nuo Porissa parin viikon välein tapahtuneet onnettomuudet otettiin ymmärrettävästi tyrmistyksellä vastaan. "Jo riittää!" Vihureita vaadittiin heti poistettavaksi käytöstä, riippumatta siitä, löysivätkö tutkijalautakunnat itse koneista ratkaisevaa teknistä perusvikaa. Esitys Vihurien poistamisesta meni tuossa poliittisessa tilanteessa heti ongelmitta läpi.

Tämä mielestäni häriköity päätös otettiin Ilmavoimissa vastaan tyrmistyksellä. Noin 40 käyttökunnossa olevaa uudehkoa konetta poistettiin! Eikä korvaavia koneita vielä ollut. Eikö mitään olisi ollut tehtävissä?

Tiettyjä ponnistuksia Vihurin pelastamiseksi oli yritettykin. Moottoreissa esiintyneiden toimintahäiriöiden vuoksi lehdistössä vaadittiin koneiden poistamista käytöstä jo vuoden 1957 lopulla. Valmet esittikin moottorin vaihtamista nykyaikaisempaan, mutta aloite ei johtanut mihinkään.

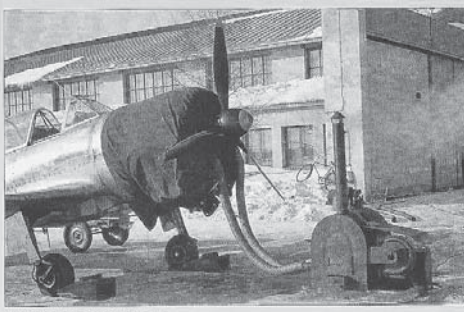

Moottorin lämmitystä paikoaapäivänä Utissa.

On vaikea uskoa, ettei Ilmavoimien ja puolustusvoimien johdossa olisi tiedostettu päätöksen syntyyn myötävaikuttanutta III-sarjan ohjattavuusongelmaa, vaikka onnettomuudet tapahtuivat aina jyrkistä kaarroista matalalla. Vai olisiko sen tunnustaminen vallitsevassa poliittisessa ja taloudellisessa tilanteessa vain nopeuttanut Vihurien poistumista? Koulutusohjeiden tarkistukset lentoturvallisuuden ja tavoitteiden osalta olisivat ehkä vielä voineet pelastaa koneen – ja kenties ihmishenkiä.

Oma kantani on, että perussyynä Vihurien tarun päättymiseen oli III-sarjan kaartosakkausongelma, jota oli vaikea ohjaajan hallita liiaksi kevennetyn ohjauksen vuoksi. Olisiko ollut mahdollista saada koneeseen sakkausvaroitin, joka olisi antanut ohjaajalle tiedon lähirajalle tulosta? Vedon pieni kevennys ja vilkaisu kuulaan olisivat voineet pelastaa vielä tilanteen.

Hävittäjätaidon pelastaja

Oli asian laita mikä hyvänsä, Vihurin tarina on joka tapauksessa surullinen kertomus yrityksestä rakentaa sodanjälkeisen ajan niukkuudessa Ilmavoimille kotimainen harjoituskone, jolla estettäisiin maailmanmaineen saavuttaneen hävittäjälentäjätaidon katoaminen.

Tuolloinhan lentoasettamme uhkasi katastrofi, kun aikanaan vain yhdeksänkuukautista rintamapalvelusta varten rakennettut Messerschmitt 109 -koneet tulivat Suomessa kymmenen vuoden ikään ja väistämättä elinkaarensa päihän.

Suomalaisella sisulla, yrittämisellä ja sodan ajalta periytyneen taidon ja osaamisen avulla Lentokonetehdas rakensikin tuosta sodan perinnöstä meille sopivan koneen. Sodan jälkeinen myrskyinen taivas oli sille kuitenkin liian vihamielinen. Se ammuttiin alas "miehuutensa parhaina päivinä" kaikkein raskaimman kaliiperin aseella, poliittisella päätöksellä.

Vihuri oli antanut kuitenkin ilmavoimillemme kuuden vuoden aikaisän, jonka turvin kyettiin aloittamaan seuraavan sukupolven harjoituskoneen, Fouga CM 170 Magisterin hankinta Ranskasta. Kun puolustusministeri 26. toukokuuta 1959 ilmoitti, että Vihurit poistetaan käytöstä olivat ensimmäiset kahdeksan Fougan Suomessa. Vihuri oli tehnyt tehtävänsä – Vihuri sai mennä.

Jäljelle jääneitä Vihureita yritettiin sitten myydä ulkomaille, mutta ostajia ei moisen kohun jälkeen tietenkään löytynyt. Vuonna 1960 koneet myytiin lopulta romuksi. Ainoastaan VH-18 säilyi opetusvälineenä ja on nykyään Keski-Suomen Ilmailumuseossa.

Yhtään III-sarjan konetta ei siis säästetty. Miksiköhän? Jälleen kerran kummallinen hävitysvimma ja täystuho kohdistettiin Ilmavoimien koneisiin, joiden romuarvo on joka tapauksessa ollut yhtä tyhjän kanssa.

Muisto kovia kokeneesta ja kiistellystä koneesta on kuitenkin syytä säilyttää. "Vihuri" oli legenda, jonka avulla sodan taivaalla menestyksellä taistelleilla hävittäjälentäjillämme oli vielä tilaisuus ennen riveistä poistumistaan siirtää taitojaan seuraavalle hävittäjälentäjäpolvelle. ✦

Pentti Teulahti muistelee Vihuri-aikaa:

Upsoppilas "pastori" Matti Saria kurssin jv-koulutuksessa sätkä hampaissa, jotta näyttäisi enempi "sotajermulta".

Porissa jatkokoulutuksessa upseerikokelaana Matti menehtyi lento-onnettomuudessa VH-50 -koneella 26.8.1957 Porissa. "Pena", kokeas Pentti Teulahti lensi koneella edellisen lennon ja ohjaajien vaihto tapahtui hallin edessä moottoria pysäyttämättä.

Matti oli iloinen velikulta, opettajan poika Oulusta. Tämä oli jo kolmas kuolemantapaus kurssimme aikana.

Huhtikuussa olivat menehtyneet lentoleirillämme Lappajärellä VIime-koulukoneen jäähänsyöksyssä kurssimme johtaja ylil Allan Pehrman ja konetark Kalle Lemponen.

Vuosi 1957 oli ilmavoimiemme lentotoiminnalle musta vuosi. Kolmelta peräkkäiseltä lentoupseerikurssilta kuoli kokelas kolmessa eri Vihuri-onnettomuudessa ja kaksi lennonopettajaa. Lappajärven onnettomuus mukaan luettuna seitsemän miestä menetti henkensä, ja se oli paljon yhden vuoden osalle.

Vihuri poistettiin käytöstä vuonna 1959 – kohta 60 vuotta sitten. Tekstin perusteella huomaa kuinka vaillinaista ja kuritonta oli ilmavoimien toiminta. Kolmella peräkkäisellä kokelaskurssilla kuoli kokelas lento-onnettomuudessa ja kaikki Porissa. Toinen puoli kokelaista sai koulutuksensa Utissa, ja siellä ei menehtynyt yhtään kokelasta.

Vihurijutun kirjoittaja on eversti **Eero Urpo** ja se on julkaistu Siivet-lehdessä.

Urpo, Eero Untamo

3489, ev evp, ye-ups. *7.4.32 Aura. Vht vapaussodan inval Venni Johannes U ja Lilja Albertiina Rintala. Pso 1) v:sta 52 Raija Kaarina Perhonen (ero 62), 2) v:sta 64 Aila Aino Marjatta Happonen. Lapset Irma Päivikki, Erkki Juhani, Harri Pekka, Henri Tapani, Heidi Maritta. — Yliopp Oriveden yhteisk 52. KadK 39 k 53—55, yliupsk 59, kaptk 60, SKK/OTL1 62—64 ja STL/MSL29 66—67, maanpk 72, YPK 73. — Varusm IlmaSK 52—53, LeUK 53. — Lntups 3Lsto 55—57, kpääll KarLsto 57—58, lennjohdpääll 58—60, koulups 60—61 ja lentpääll 61, lennonop IlmaSK 61—62, op- ja järjtstopääll 64—66, kurssiosj 67—69, koulpääll 69—71, opetups ja linjj SKK 71—76, SatLston kom 76—84. Evp 84. — SIL hall j 74—76, sotilmailun lento-onnettom tarkastuslautak j 78—82. — Vänr 53, ltn 56, ylil 59, kapt 62, maj 66, evl 71, ev 76. — SL K, SVR R1.

Pimeän ja kylmän hallintaa Huhmarissa

Ylivieskassa Huhmarin ampumaradalla näkyi lauantaiiltana 26.11.2016 outoja valoilmiöitä, kun paikalliset reserviläiset harjoittelivat pimeäammuntaa. Tehokkaat led-valaisimet kirkastivat säännöllisellä välkkeellään kauimmaisetkin maalitaulut, ja samanaikainen reserviläisaseiden paukkeen kaiku vaimeni ympäristön lumipeitteiseen maastoon.

Kersantti (res) Sami Pokki toimi ammunnanjohtajana apunaan alikersantti (res) Ville Kivioja. Illan ohjelma vietiin läpi taistelijan testiammuntakaavan mukaan. Maalitaulut olivat 25, 50, 75 ja 100 metrin etäisyyksillä. Ampuma-asentoja ja valaistua ammunta-aikaa vaihdettiin vaikeusastetta nostaen. Myös lippaan vaihto ja asennon muuttaminen suorituksen aikana tuottivat lisää stressiä ja vaativat oman keskittymisensä, joka vaikutti tulokseen.

Ylivieskalaiset olivat oivaltaneet sen, että myös vaativissa ja talvisissa olosuhteissa pitää pystyä hyviin suorituksiin, ja sehän onnistuu vain harjoittelemalla. Oma ase täytyy tuntea, ja suorituksen liikeratoja toistamalla saavutetaan riittävä varmuus toimia poikkeavissakin olosuhteissa. Pimeys ja kylmyys on puolustustaistelua käyvän sotilaan ystäviä.

Pimeäammuntaillasta saatiin sen verran hyviä kokemuksia, että seuraava harjoitus järjestetään tammikuussa, jolloin myös nyt esteitten takia pois jääneet voivat osallistua paremmalla ajalla.

Kuvat ja teksti: **Jouko Liikanen**

Pikkupakkasessa on välillä mukava pitää pieni lämmittelytauko. Nuotion äärellä vasemmalta: Mikko Oja, Ville Kivioja, Jussi Sorvisto ja Sami Pokki.

Olosuhteiden vaikutus näkyi tuloksissa, silti kaikki paransivat omaa osaamistaan, mikä olikin harjoittelun tarkoitus.

Tähdättyjä laukauksia 25 – 100 metrin etäisyyksille, aikaa 2 – 5 sekuntia!

The South Tower Competition

"Lördagen den 28 januari ordnade MPK-utbildarna Rönnqvist och Härmälä en något annorlunda utbildningsdag vid Lochteå skjut och övningsområde. En högstadieskola i Karleby hade besök från en vänskola i Toulouse (Frankrike) och värdskolan i Karleby hade hört sig för till MPK:s utbildningsenhet i Karleby om det fanns möjlighet att ordna en upplevelsedag med engelska som huvudspråk för ca 50 personer vid Lochteå övningsområde.

Rönnqvist och Härmälä som gillar utmaningar även utanför den egna bekvämlighetszonen tog sig an denna grupp bestående av ca 30 franska samt ca 15 finska ungdomar plus deras lärare. Programmet som gjordes upp för lördagen var med betoning på "Basic strategic skills" och platsen för övningen förlades till övningsområdets nya utkikstorn i södra ändan av övningsområdet. Det fanns önskemål om att ungdomarna också skulle få se dynerna och havet och för oss var det även ypperligt att sätta upp Stage 1 vid tornet, Stage 2 - 3 på dynerna mot stranden och Stage 4 vid Lahdenkrooppin laavu. Sedan blev det perfekt att avsluta dagen med feedback samt korvgrillning vid Lahdenkrooppin laavu.

Som summering av dagen kan man konstatera att vårt program med bemanning på Stage 1 (jag), Stage 2 (Rönnqvist), Stage 4 (2 st franska lärare) samt Stage 3 som var "cold stage" fungerade helt bra. Personligen gillade jag entusiasmen och intresset för uppgifterna bland ungdomarna och det fanns i varje team några som pratade flytande engelska och på så sätt blev språket aldrig något problem utan de kunde koncentrera sig på uppgifterna. En annan trevlig sak som inte var direkt planerad var att vi var tvungna att flytta hela gruppen mellan områdets matsal och södra tornet med egna bilar. Som tur var så hjälpte även värdskolans lärare till med deras bilar men det blev ändå en par tre rundor per bil, det trevliga med denna transport var att man fick bra kontakt med en del av ungdomarna innan tävlingen samt direkt feedback på programmet under returtransporten. Jag hade t ex fyra flickor som sjöng Queens "We are the champions" åt mig eftersom de var säkra på att deras team hade vunnit. JA, och efter en sådan här utbildningsdag sitter själv och undrar, vem lärde sig mest av dagen. Lärarna, ungdomarna eller vi utbildare? En sak är i alla fall säker, man lär sig mycket själv som utbildare om man är "open minded", speciellt med denna typ av lite annorlunda grupper.

Jörgen Härmälä

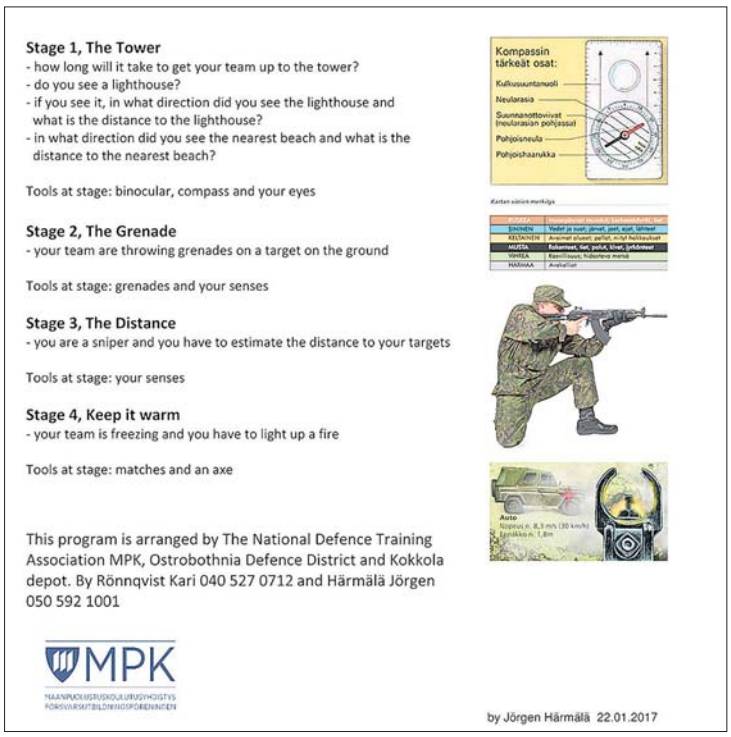

Stage 1, The Tower
- how long will it take to get your team up to the tower?
- do you see a lighthouse?
- if you see it, in what direction did you see the lighthouse and what is the distance to the lighthouse?
- in what direction did you see the nearest beach and what is the distance to the nearest beach?

Tools at stage: binocular, compass and your eyes

Stage 2, The Grenade
- your team are throwing grenades on a target on the ground

Tools at stage: grenades and your senses

Stage 3, The Distance
- you are a sniper and you have to estimate the distance to your targets

Tools at stage: your senses

Stage 4, Keep it warm
- your team is freezing and you have to light up a fire

Tools at stage: matches and an axe

This program is arranged by The National Defence Training Association MPK, Ostrobothnia Defence District and Kokkola depot. By Rönnqvist Kari 040 527 0712 and Härmälä Jörgen 050 592 1001

MPK

by Jörgen Härmälä 22.01.2017

PERINTEINEN RAATTEEN MARSSI JÄRJESTETÄÄN JO 20. KERRAN

Lauantaina 27.5.2017 Kainuun sotahistoriallisissa maisemissa.

Raatteen marssi järjestetään tänä vuonna jo 20. kerran, ja Kälviän reserviläiset kutsuukin kaikki halukkaat mukaansa matkaan tälle perinteeksi muodostuneelle marssille, nyt jo kymmenettä kertaa.

Tapahtuma sopii kaiken ikäisille lähes vauvasta vaariin sukupuoleen katsomatta. SUOMI 100 –juhlavuoden teemaa kunnioittava marssi on tänä vuonna poikkeuksellisesti noin 20 kilometriä pitkä. Marssin voi suorittaa juosten, hölkäten, kävellen tai vaikka pyöräillen. Voipa tapahtumaan osallistua myös moottorimarssina bussin ikkunasta Raatteen alueen sotahistoriallisia maisemia ihaillen. Osallistuu marssiin miten tahansa, Talvisodan henki on joukossa vahva: kaveria ei jätetä.

Matka alkaa kukonlaulun aikaan Kokkolasta kohti Kainuun vaaramaisemia ja takaisin Pohjanmaan lakeuksille palataan sunnuntai-illaksi. Keski-Pohjanmaan hurjat ovat lähdössä jälleen. Ota yhteyttä ja liity seuraamme – Tervetuloa!

Matka järjestetään yhteistyössä MPK:n Kokkolan koulutuspaikan kanssa ja siihen voi ilmoittautua MPK:n koulutuskalenterin kautta osoitteessa www.mpk.fi/koulutuskalenteri tai suoraan MPK:n piiritoimistolle p. 0400 395 909, pohjanmaa@mpk.fi. Lisätietoja matkasta antavat Simo Säippä, 050 327 3013 ja Eero Muhonen, 0400 681 236.

LIIKU, AMMU JA VOITA

Vaasan Reserviupseeripiiri julistaa jäsenistölleen liikunnallisen kilpailun, jossa palkintona on sadan euron ostokortti. Kiinnostanee lähes kaikkia. Ja tätä ideaa on lupa käyttää myös muissa maanpuolustusjärjestöissä.

Tässä säännöt.

Kisaan osallistuvat Kaskisten, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan molempien Reserviupseerikerhojen jäsenet liikkumalla tai ampumalla ja käyttämällä Reserviläisen sähköistä kuntokorttia.

Kilpailuaika on koko tämä vuosi. Korostettakoon vielä, että arvontaan osallistuvat vain sähköisen kuntokortin käyttäjät.

Kunkin kerhon viiden aktiivisimman pistehain joukosta arvotaan yksi varsinaiseen loppuarvontaan. Voittaja julistetaan tammikuun toisella viikolla 2018.

Kisa on jo alkanut, mutta vielä ehtii hyvin mukaan. Ensimmäinen vaatimus on jonkun kerhon jäsenyys, toinen on monipuolisen kuntokortin aktivoiminen ja käyttäminen. Jäsennumero on käyttäjätunnuksesi ja salasanan joudut keksimään itse.

Reserviläisurheiluliiton sivuilla on hyvät ohjeet ja paljon muutakin tietoa liikunnasta.

Tässä kisassa haiskahtaa varmasti pari asiaa. Tositarkoituksella pyrimme aktivoimaan upseereita liikkumaan, ampumaan ja käyttämään kuntokorttia. Onhan tässä myös porkkanaa jäsenhankinnalle.

Aktiivista juhlavuotta kaikille ja tervemenoa oman kerhon top 5:een!

Martti Korkiavuori
Piirin liikuntavastaava

Keski- Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry
Piirinmestaruus-kilpailukalenteri vuodelle 2017

Kilpailulaji	Paikkakunta	Ajankohta	Vastuuhenkilö/-t
Palvelus-ammunta PA 1,2,3 ja 4	Kokkola ampumarata	20.5.2017	Crister Eriksson 040 552 5269 Johan Irjala 0400 242014
Pienoiskiväärikilpailut Makuu 60 ls ja 3x20 ls	Nivala Pyssymäki	25.5.2017 klo 10.00	Eino Mehtälä 0400 818378
SRA-kilpailut	Kokkola ampumarata	4.6.2017	Johan Irjala 0400 242014
Ruutiasekilpailut LA: RK3 ja RK7, pienoispistooli ja kenttäammunta SU: Sotilaspika- ja isopistooli	Haapajärvi Varikonrata	10 - 11.6.2017 klo 9.00	Raimo Palomäki 040 724 5615
Perinnease-ammunnat Kivääri + pistooli	Pyhäjärvi Jokikylän a-rata	5.7.2017 klo. 17.00	Seppo Ruotoistenmäki 040 587 0423
Ampumasuunnistus	Kannus Hietakankaan alue	Elokuu	Markku Törmä 050 564 8796
Sotilasasekilpailut RK3 ja RK7, sotilaskivääri 300m. ja sotilaspistooli 25m	Haapajärvi Varikonrata	9.9.2016 klo 10.00	Raimo Palomäki 040 724 5615
Ilma-asekilpailut	Ylivieska Ylivieskan lukio	Joulukuu	Esa Isokoski 044 449 2510

Reserviläisen hyvä ja varma ampumataito säilyy vain säännöllisellä harjoituksella. Kuvassa reserviläiset kisaavat Kivijärven ampumaurheilukeskuksen radalla. Kuva: RL

Pohjanmaan Maanpuolustaja
löytyy myös verkosta:
www.kpmaanpuolustajat.fi

Tervetuloa Jääkäriprikaatin Killan kesäpäiville Kannukseen 30.6.–2.7.2017

Ohjelma:
Majoitus
Pe.30.6.2017 Partio Jylhässä, tilat 40 h.
(Kilta toimittaa lakanat ja pyyhkeet Sodankylästä). Saunomis-, grillaus- ja uintimahdollisuus. Myös hotellimajoitus on mahdollinen.
Tervetuloa
Pe.30.6 klo 19.00> iltapala / illanvietto Lounasravintola Rauhalassa.
A-oikeudet

Aamupala
La. 1.7, klo 7.30 – 8.15 Rauhalassa
Seppeleen lasku
La. 1.7 klo 8.30 Sankarihaudalla kirkon vieressä.
Pysäköinti kirkon P-alueella

Vierailukäynti
La. 1.7 klo 9.00 lähtö Pv:n linja-autolla kirkon P-alueelta.
Tutustuminen Räjähdelaitoksen Haapajärven toimipisteeseen, klo 11.00 -12.30.
Lounas

Haapajärvellä tutustumiskäynnin jälkeen n. klo 13.00
Kiltavaltuuskunnan kokous
La.1.7.klo 15.30 Rauhalassa. Kahvi. (kilta tarjoaa) Avc henkilöille omaa ohjelmaa / tarjoilua Anna-Maija ja Antti Roiko-Jokelalla Lestijoen rannalla.

Iltajuhla
La.1.7 klo 20.00> Rauhalassa, päivällinen, musiikkia, tanssia, vapaa sana, yhdessä oloa.

Kesäpäivät 2017 päättyvät
Su 2.7 majoituksen purku, aamupala Rauhalassa klo 9.00–10.00, kotimatkalle.

Kesäpäivien kustannuksista: jokainen huolehtii itse maksut palvelun tarjoajalle sovitun hinnaston mukaan. Vain majoituksesta Partio Jylhässä perimme eri maksun 2 vrk /30 € /h.

Ilmoittautumisen yhteydessä tulee ilmoittaa nimen lisäksi osallistujien lukumäärä (M/N) ja syntymäaika, jos osallistuu Haapajärvelle tehtävään matkaan, sekä haluaako hotellitasoisen majoituksen, jonka hinta määräytyy majoitusliikkeen mukaan.

Ilmoittautumiset kesäpäiville 15.6.2017 mennessä K-P:n osastolle
S-posti: ylinorppaseppo@gmail.com / puh. 0500-854999 tai antti.roikojokela@gmail.com / puh. 044-5131550
Jääkäriprikaatin Kilta ry / Keski-Pohjanmaan osasto

Marssikäsky on annettu ja osasto siirtyy hyvässä järjestyksessä lähimaastoon, mistä varsinainen reitti alkaa. Kuva viime vuodelta, Jouko Liikanen, tänä vuonna Talvisodan muistohiihto jouduttiin perumaan sääolojen vuoksi.

Vaasan Reserviupseerikerho ry:n

sääntömääräinen KEVÄTKOKOUS pidetään

tiistaina 28.3.2017 klo 19.00 alkaen Vaasan Sotilaskodissa.

Käsitellään sääntöjen 12 §:n kevätkokoukselle määräämät asiat.

Kokousesitelmän pitää Toni Puutio,
joka kertoo MPK:n koulutustarjonnasta Vaasan alueella.

Hallituksen kokous klo 18:00.

Kahvitarjoilu – Tervetuloa! **Hallitus**

Yhdistysesittely

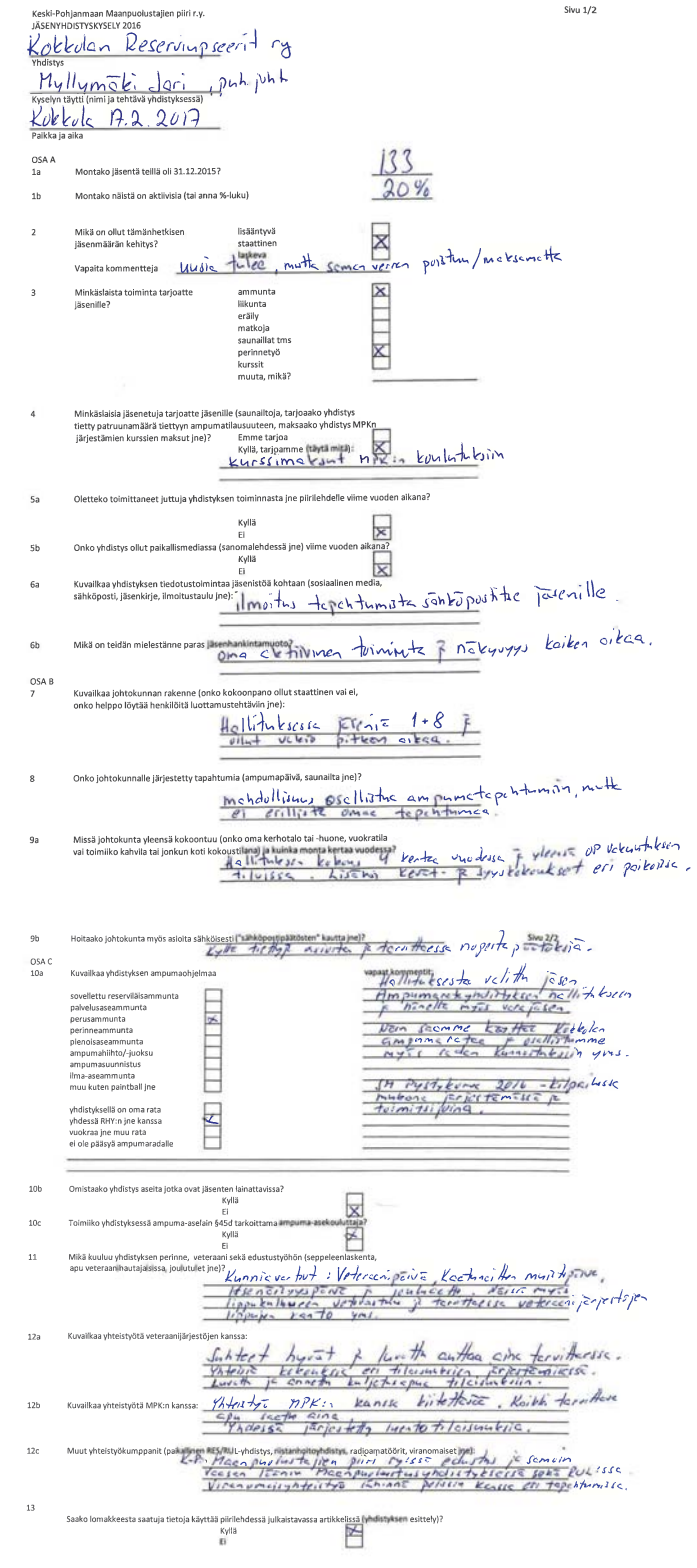

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri r.y. Sivu 1/2
JÄSENYHDISTYSKYSELY 2016
Yhdistys: Kokkolan Reserviupseerit ry
Kyselyn täytti (nimi ja tehtävä yhdistyksessä): Myllymäki Jari, puh. joht.
Paikka ja aika: Kokkola 17.2.2017

OSA A
1a Montako jäsentä teillä oli 31.12.2015? 133
1b Montako näistä on aktiivisia (tai anna %-luku) 20%
2 Mikä on ollut tämänhetkisen jäsenmäärän kehitys? lisääntyvä / staattinen / laskeva [X]
Vapaita kommentteja: uusia tulee, mutta samaa vauhtia poistuu/muksemutta
3 Minkäslaista toiminta tarjoatte jäsenille? ammunta [X], liikunta, eräily, matkoja, saunallat tms, perinnetyö [X], kurssit, muuta, mikä?
4 Minkäslaisia jäsenetuja tarjoatte jäsenille (saunailtoja, tarjoaako yhdistys tietty patruunamäärä tiettyyn ampumatilausuuteen, maksaako yhdistys MPK:n järjestämien kurssien maksut jne)? Emme tarjoa / Kyllä, tarjamme (täytä mitä): [X] kurssimaksut MPK:n koulutuksiin
5a Oletteko toimittaneet juttuja yhdistyksen toiminnasta jne piirilehdelle viime vuoden aikana? Kyllä / Ei [X]
5b Onko yhdistys ollut paikallismediassa (sanomalehdessä jne) viime vuoden aikana? Kyllä / Ei [X]
6a Kuvailkaa yhdistyksen tiedotustoimintaa jäsenistöä kohtaan (sosiaalinen media, sähköposti, jäsenkirje, ilmoitustaulu jne): Ilmoitus tapahtumista sähköpostitse jäsenille.
6b Mikä on teidän mielestänne paras jäsenhankintamuoto? Oma aktiivinen toiminta ja näkyvyys koko ajan.

OSA B
7 Kuvailkaa johtokunnan rakenne (onko kokoonpano ollut staattinen vai ei, onko helppo löytää henkilöitä luottamustehtävän jne): Hallituksessa jäsenet 1+8 ja ollut vähän pitkän aikaa.
8 Onko johtokunnalle järjestetty tapahtumia (ampumapäivä, saunalta jne)? mahdollisuus osallistua ampumatapahtumiin, mutta ei erillisiä omaa tapahtumaa.
9a Missä johtokunta yleensä kokoontuu (onko oma kerhotalo tai -huone, vuokratila vai toimiiko kahvila tai jonkun koti kokoustilana) ja kuinka monta kertaa vuodessa? Hallituksen kokous 4 kertaa vuodessa ja yleensä OP Vakuutuksen tiloissa. Lisäksi kevät- ja syyskokoukset eri paikoissa.
9b Hoitaako johtokunta myös asioita sähköisesti ("sähköpostipäätösten" kautta jne)? Kyllä tietyn asioita ja tarvittaessa nopeita päätöksiä.

Sivu 2/2

OSA C
10a Kuvailkaa yhdistyksen ampumaohjelmaa
sovellettu reserviläisammunta, palvelusaseammunta, perusammunta [X], perinneammunta, plenoiaseammunta, ampumahiihto/-juoksu, ampumasuunnistus, ilma-aseammunta, muu kuten paintball jne
yhdistyksellä on oma rata [X], yhdessä RHY:n jne kanssa, vuokraa jne muu rata, ei ole pääsyä ampumaradalle
vapaat kommentit: Hallituksesta valittu jäsen ampumaryhmän hallituksen ja hänelle myös vetäjän. Hän saanee kaatee Kokkolan ampumaratea ja osallistumme myös niden kurssitusten yms. JM päätöksen 2016 -tilpuikuk mukaan järjestämälle ja toimittaville.
10b Omistaako yhdistys aseita jotka ovat jäsenten lainattavissa? Kyllä / Ei [X]
10c Toimiiko yhdistyksessä ampuma-aselain §45d tarkoittama ampuma-asekoulutaja? Kyllä / Ei [X]
11 Mikä kuuluu yhdistyksen perinne, veteraani sekä edustustyöhön (seppeleenlaskenta, apu veteraanilhautajäisissä, joulutullet jne)? Kunnioituksen: Veteraanipäivä, Kaatuneiden muistopäivä, itsenäisyyspäivä ja joulukeikka. Aseita myös lippukunnassa vartioitu ja tarvittaessa veteraani-järjestöjen lippuja kaato yms.
12a Kuvailkaa yhteistyötä veteraanijärjestöjen kanssa: Suhteet hyvät ja luotettu auttaa aina tarvittaessa. Yhteisiä tilaisuuksia eri tilaisuuksiin järjestämisissä. Luotettu ja annettu kuljetuspua tilaisuuksiin.
12b Kuvailkaa yhteistyötä MPK:n kanssa: Yhteistyö MPK:n kanssa hiljattaisen. Koulu tarvittaa apu kaatoa aina yhdessä järjestetty kaato tilaisuuksia.
12c Muut yhteistyökumppanit (paikallinen RESPUL-yhdistys, naisenohjaus-yhdistys, radioamatöörit, viranomaiset jne): K-P: Maanpuolustajien piiri hyvät suhteet ja samoin koko ajan tiivis maanpuolustusyhdistyksiin sekä RUL:ssa. Viranomaisyhteistyö lähinnä poliisin kanssa eri tapahtumissa.
13 Saako lomakkeesta saatuja tietoja käyttää piirilehdessä julkaistavassa artikkelissa (yhdistyksen esittely)? Kyllä [X] / Ei

SOTILASRADIOPÄIVÄ 2017
Lauantaina 22.4.2017 klo 10.00 - 14.00 Kouvola-talo
Varuskuntakatu 11, Kouvola
Esitelmät:
1. Lauri Lehtonen: Ilmavoimien radiotiedustelu
2. Martti Susitaival: Viestisotaa Rukajärvellä
3. Sakari Viinikainen: Pohjois-Kymenlaakson suojeluskunnat sisällissodassa

Esitelmien jälkeen tutustuminen Kouvolan Sotilasradiomuseon näyttelyyn. Sisältyy osallistumismaksuun. Osallistumismaksu 10 € (vain käteismaksu ovella) sisältää väliajan kahvin/teen ja leivän.

Tilaisuuden jälkeen klo 16.00 on Suomen Radioamatööriliiton vuosikokous.

Ilmoittautuminen sähköpostilla museo@putkiradiomuseo.fi tai puhelimeen (mieluimmin viestinä) 040 540 3317. Ilmoittautuminen tarvitaan tarjoilua varten.

Terveisin
Kouvolan Sotilasradiomuseo
Kymen Viestikilta ry

Pikku-Väinö ja maaliman meininki

Pikku-Väinö innostui ja alkoi pohtimaan, että nyt on pullat hyvin uunissa. Lasse setä näet ilmoitti, että 150 tinasotilaan lisäksi se päättää vahvistaa turvallisuuttaan palauttamalla yleisen asevelvollisuuden. Se tarkoittaa 4000 uutta tinasotamiestä lisää. Näin Lasse setä pääsee eroon Ison Igorin luomista uhkakuvista.

Lasse-setä loukkaantui ja pahoitti mielensä kun Setä-Samulin uusi kyläpäällikkö Hottentotti, rupesi irvailemaan ikävällä tavalla Lassen kyvystä hallita Rinkeby nimisen kyläpahasen häiriöongelmista.

Niin rumaa oli Hottentotin naljailu, että Lasse-setä pillahti itkuun. Lasse-sedän sosiaalisedät ja tädit olivat vuosikymmenten ajan päästäneet tiluksilleen valtaisat määrät Ahmetteja ja Abuja, jotka korkeammasta elintasostaan kiitollisina olivat päättäneet ruveta ryöstelemään kauppaliikkeitä ja polttelemaan aikansa ratoksi autoja.

Palkattiin valtaisa määrä psykologeja ja kuraattoreita sun muita laajakatseisia asiantuntijoita pohtimaan syytä moiseen menoon. Nämä asiantuntijat keksivätkin viisaudessaan syyt miksi Ahmettien ja Abujen käyttäytyminen oli äitynyt tällaiseen suuntaan.

Päädyttiin väistämättömään tosiasiaan, että vika oli ainoastaan Lasse-sedän väärissä asenteissa näitä harmittomia veijareita kohtaan. Ei näet ymmärretty, että kantaväestön ymmärtämättömyys ja nurjamielisyys olivat pahoittaneet Abujen mielet niin totaalisesti, että heidän oli ihan pakko – sisäinen pakko suorastaan sytytellä autoja tuleen ilta toisensa jälkeen.

Lasse-sedän tiluksien poliisivoimatkaan eivät aluelle tohtineet mennä kuin suuremmalla sakilla ja mennessään vielä pyydellä anteeksi, että olivat ylipäätään olemassa. Ei siis mennyt Lasse-sedällä hääppöisesti ja vielä kun Hottentotti ilkkui valtameren takana moista menoa.

Ei mennyt sitten Setä-Samulin uudella hottentottipäällikölläkään ihan suunnitelmien mukaan. Oli luvannut sitä sun tätä kohellusta, jos pääsisi kyläpäällikköksi. Oli mm. kehunut Ison Igorin Napoleon-kompleksista kärsivää kyläpäällikköä, Putleria kunnon mieheksi.

Tämä kun oli alkanut uhitella lähes koko maailmalle, että minäpä se vasta iso poika olenkin, vaikka henkselit vähän löysällä ovatkin. Ainoa, jonka kohdalla Iso-Igor luimisteli oli mahtava Setä Ping-Pong, eikä syyttä!

Claudius

Puheenjohtajat vaihtoivat tehtäviä

Puheenjohtajien virallinen vaihtovastaanotto järjestettiin 7.2. Glo Hotel Artissa. Paikalle saapui runsaasti liiton yhteistyökumppanien edustajia sekä liiton omaa väkeä kiittämään kansanedustaja Mikko Savolaa hienosti vedetystä nelivuotiskaudesta sekä toivottamaan uudelle puheenjohtajalle Ilpo Pohjolalle onnea ja menestystä vaativan luottamustehtävän hoidossa.

Savola nousi liiton puheenjohtajaksi vuoden 2012 syyskokouksessa, jossa ehdolla olivat myös kansanedustaja Tom Packalén ja liiton pitkäaikainen varapuheenjohtaja Osmo Suominen. Erittäin jännittävässä vaalissa toisella äänestyskierroksella puheenjohtajaksi valittu Savola sai jatkopestin vuoden 2014 syyskokouksessa ilman vastaehdokkaita.

Kansanedustaja Savolan johdolla liittoa on viety hartiavoimin eteenpäin. Erityisen paljon voimavaroja on käytetty edunvalvontaan, erilaisiin kannanottoihin ja medianäkyvyyteen. Työ on myös kantanut hedelmää, sillä liitto on nyt paitsi ennätyssuuri myös aiempaa selvästi tunnetumpi.

– Olen toiminut monen puheenjohtajan alaisena mutta Mikko Savolan tarmokkuus, panostus liiton kehittämiseen sekä mediahakuisuus olivat kyllä vertaansa vailla. Liitto oli esillä tiedotusvälineissä enemmän kuin koskaan aiemmin ja tunnettuutemme nousi yli kolmanneksella, summaa liiton toiminnanjohtaja Olli Nyberg kansanedustaja Mikko Savolan nelivuotista kautta Suomen suurimman maanpuolustusjärjestön johdossa.

Reserviläisliiton puheenjohtajuuden 1.1.2017 hoitaakseen saanut kehityspäällikkö Ilpo Pohjola kertoi, että yhteistyö liiton ja kansanedustaja Mikko Savolan välillä jatkuu edelleen. Reserviläisliitto on muodostanut erityisen edunvalvontatyöryhmän, johon kuuluu Savolan lisäksi myös useita muita kansanedustajia sekä vaikuttajia elinkeinoelämän puolelta.

Savola ilmoitti viime keväänä luopuvansa liiton puheenjohtajuudesta tulossa olevan perheenlisäyksen johdosta.

Reserviläisliiton puheenjohtaja Ilpo Pohjola luovutti Glo Hotel Artissa Reserviläisliiton Pronssinen Ansiomitalin Kaisa Savolalle kiittäen häntä siitä tuesta, jota hän on antanut miehelleen tämän hoitaessa liiton puheenjohtajan tehtävää. Paikalla olivat myös pariskunnan molemmat lapset.

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

Pohjanmaan Maanpuolustaja on seuraavien yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti: Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry, Vaasan Reserviupseeripiiri - Vasa Reserv-officersdistrik ry, Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry, Österbottens Försvarsgille-Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf, Vaasan Maanpuolustusnaiset ry ja Keski-Pohjanmaan Meripelastajat ry.

Päätoimittaja:
Heikki Pääjärvi,
Lähdetie 4,
68600 Pietarsaari,
puh. 040 519 9955,
e-mail: paajarvi@multi.fi

Lehtityöryhmä:
Raimo Latvala,
Heikki Pääjärvi,
Markku Takala,
Jouko Liikanen ja
Eero Muhonen.

Lehden talous:
Rauno Hauta-aho
Ajurintie 28
67100 Kokkola
puh. 040–581 7412
e-mail: rauno.hauta-aho@sok.fi

Pankki
Nordea Kokkola
106530–204150

Seuraava Pohjanmaan Maanpuolustaja
2/2017: kesäkuu.
Aineisto 4.6.2017

Osoitteenmuutokset:
RES ja **RUL**:
Jäsensihteeri
Virpi Kukkonen
(MPY Oy)
Puh (09) 4056 2011,
Sähköposti:
jasenasiat@rul.fi

Autojoukkojen Kilta
Ari Olli 050 375 4257
ari.am.olli@gmail.com

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus
Päivi Kultalahti
Kuvanvalmistus:
Ari Alalantela

Paino:
Botnia Print Oy
Kokkola
Painos: 7 000 kpl

Aineistopäivät:

Talvisodan päättyminen	**13.3.**
Marskin syntymäpäivä	**4.6.**
Haminan rauha 1809	**19.9.**
Itsenäisyyspäivä	**6.12.**

Kilpailukutsu

Karinpanos 2017

Paikka: Haapajärven varikonrata.
Aika: Sunnuntaina 30/4. 2017 alkaen klo 10:00.
Johtaja: Rainer Artismaa 040-7605310.

Lajit:
Reserviläiskiväärі 7,62*39.
Vain tämä kaliberi käy, ei esim. 223 tai 308.
Ase vakiovarusteinen avotähtäimillä.
Ammutaan 300m 3+2 koelaukausta ja 10 kilpalaukausta.
Aseen oma hihnan käyttö sallittu.

Sotilaskiväärі "Pystykorva. Ammutaan 300m
3+2 koelaukaukset ja 10 kilpalaukausta.
Ase vakiovarusteinen sotilaskiväärі
kal. 7,62*53R. Ei muita aseita/kaliberia.
Aseen oman hihnan käyttö sallittu.

Koelaukaukset näytetään ja tarvittaessa ilmoitetaan puhelimella. Kielletyt varusteet kaukoputket, vaimentimet ja kiikarit, ammuntaa tukevat mm. ampujan takit/housut, kengät ja hansikkaat.

Sarjat: Yleinen ja y50
Aseet: Omilla aseilla.
Palkinnot:
Yhteistuloksen 3 parasta palkitaan ja lajien 3 parasta.
Osanattomaksu 10€ laji.

Huom. Ampujilta vaaditaan
ammpumaharrastevakuutus tai vastaava.
Huom. Metsästyskortin vakuutus ei käy.

Lisätietoja: Rainer Artismaa. 040 760 5310

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA
N:o 1/2017
Maaliskuu

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUS

Koulutustarjonta

1. Puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus

Tukialueen taistelun perusteet /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Tukialueen taistelu 3 /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Tukialueen taistelu 4 /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Kuljetuksen suojaus /	PAUHA17 21.–23.4	Lohtaja
Paikallispataljoonan esikuntakurssi /	PAUHA17 22.–23.4	Lohtaja
Reserviläispäivä /	PAUHA17 22.4	Lohtaja
EPK:n hallinto- ja huoltopäivä	20.5.	Maalahti

2. Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus

Reserviläisaseammunnat / SRA	1.1.–30.11.	Vaasa
Uusien harrastajien perehdyttäminen SPOL-kiltatoimintaan	30.3.–22.4	Vaasa
Ase- ja ampumakoulutus / Pyhäjärvi	12.3.–30.10.	Pyhäjärvi
Winter Sniper	24.–26.3.	Niinisalo
Tarkka-ammunta pienoiskiväärillä 2	8.–9.4.	Vaasa
IDPA-ammunnan perehdytyskurssi	14.–15.4.	Vaasa
IDPA-ammunnan tuomarikurssi	16.–17.4.	Vaasa
Taktinen kivääri 1	25.–26.3.	Vaasa
Perustamiskurssi /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Eloonjäämiskurssi 1 (SERE A) /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Esikunnan reservi /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Sotilaskuljetuskurssi /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Alueturvallisuus /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Joukkomuonitus /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Perusammunnat ja aseen käsittely /	Lestijärvi 29.4.	Lestijärvi
SRA turvakurssi	29.–30.4	Vaasa
Ase- ja ampumakoulutus / KARIN PANOS	30.4.	Haapajärvi
Suunnittelu ja valmistelu / HÄJY17	3.5.–10.9.	Vaasa
Pistooliammunnat / Pietarsaaren seutu	6.5.	Pedersöre
Maastontiedustelu / Sotatien triathlon	6.5.	Kauhava
Maanantaipyöräily	8.5.–21.9.	Kauhava
Cooper kuntotesti / Pietarsaaren seutu	9.5.	Pedersöre
Cooper kuntotesti / Ylistaro	11.5.	Ylistaro
Tarkka-ammunnan erikoiskurssi pienoiskiväärillä / RESSU17	12.–14.5.	Lohtaja
Tarkka-ammunnan erikoiskurssi / RESSU17	12.–14.5.	Lohtaja
Taktinen kivääri 2 13.–14.5.		Vaasa
Perusammunnat ja aseenkäsittely /	Pyhäjärvi 21.5.	Pyhäjärvi
Cooper kuntotesti / Perhonjokilaakso	23.5.	Veteli
Cooper kuntotesti / Vaasa	23.5.	Vaasa
RIMSNIPER 2017	28.5.	Vaasa
Toiminnallinen pistooliammunta	3.–4.6.	Vaasa
MilFight -reserviläisen voimankäyttö (kesäkausi)	5.6.–31.8.	Vaasa
TRA-peruskurssi / COPSA	27.–28.5.	Kokkola
Ase- ja ampumakoulutus / Himanka	31.5.–30.8.	Himanka
Ase- ja ampumakoulutus / Kannus	5.6.–28.8.	Kannus
Cooper kuntotesti / Kokkola	6.6.	Kokkola
Cooper kuntotesti / Ylistaro	6.6.	Ylistaro
SLS2017 - IDPA-kisa	9.–10.6.	Vaasa
Rakennetun alueen taistelu / VARIKKO17	10.–11.6.	Kokkola
Iskuosastotoiminta / VARIKKO17	10.–11.6.	Kokkola
Maijan Malja -ampumakilpailu	11.6.	Kauhava

3. Varautumis- ja turvallisuuskoulutus

Pelastuskoiraohjaajien koulutus	28.–30.4.	Lohtaja
Nuorten maastokurssi /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Ensiapu maasto- ja poikkeusoloissa /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Sotilaskotitoiminta poikkeusoloissa /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Nuorten tutustuminen Puolustusvoimiin /	PAUHA17 21.–23.4.	Lohtaja
Nuorten maastokurssi /	PAUHA17 22.4.	Lohtaja
Tiedottajakurssi /	PAUHA17 21.–22.4.	Lohtaja
Raatteen marssi	27.5.	Kälviä ja Suomussalmi
Kenttämuonitus / Myötäpäivät	10.–11.6.	Kokkola

Uuden Pohjanmaan maanpuolustuspiirin ensimmäisen kuukaudet ovat nyt takana. Alku uudet tehtävänsä vastaanottaneille toimijoille on sangen ollut haastava, mutta ilahduttavaa on ollut piirin organisaatiouudistuksen myötä saama tuki niin Pohjanmaan aluetoimistolta, joka jalkautui koulutuspaikkojen vapaaehtoisten toimijoiden keskuuteen heti tammikuussa, kuin toimintamme selkärangalta, vapaaehtoisilta toimijoiltamme. Tästä antoi jo osviittaa vuoden lopulla tehty kouluttajakysely, jonka tuloksien perusteella voitiin odottaa suurimman osan tekevän myös uuden organisaation alaisuudessa sitoumuksen. Tämän hetkinen tilanne on positiivisuudellaan ilahduttava sekin: kouluttajasitoumuksen tehneitä on jo nyt enemmän, kuin kouluttajakyselyn pohjalta voitiin odottaa.

Organisaatiouudistuksen vaikutuksia Pohjanmaan maanpuolustuspiiriin ei voida toki missään nimessä väheksyä vaikkakin piiri jatkaa palkatun henkilöstön osalta runsaslukuisempana kuin aikaisemmin. Kuukausipalkattujen KOTU-yksiköiden päälliköiden poistuminen organisaatiosta ja heidän tehtäviensä siirtyminen suurilta osin suoritepalkatuille koulutuspäälliköille vaatii paljon paitsi koulutuspäälliköiltä, mutta myös vapaaehtoisilta toimijoiltamme. Jotta käytössä olevat resurssit voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti kaikkien hyödyksi, koulutustapahtumia joudutaan entisestään keskittämään. Myös yksittäisten koulutustapahtumien etukäteisvalmisteluissa pyritään aikaisempaa pitkäjännitteisempään suunnitteluun ja ennakointiin. Uusien toimintamallien hioutuminen ja vakiintuminen tulee ottamaan aikansa. Kaiken päämääränä on kuitenkin taata myös jatkossa se tärkein: laadukkaan koulutuksen edellytykset vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta kiinnostuneille.

Koulutustoiminta jokaisella koulutuspaikalla on saatu vauhtiin. Perinteisesti rauhallisempien alkuvuoden kuukausien jälkeen piiri valmistautuu kaikkien kolmen koulutuspaikkansa voimin kevään voimainponnistukseensa PAUHA17-harjoitukseen. Kuten totuttua, harjoitus keskittyy paikallisjoukkojen kouluttamiseen. Tänäkin vuonna on myös niitä sotilaallisia kursseja, jonne on mahdollista ilmoittautua ja joista Pohjanmaan aluetoimiston valitsee harjoitukseen kutsuttavat. Näistä koulutustapahtumista ja niihin ilmoittautumisesta löydät lisätietoa MPK:n koulutuskalenterista.

Yli puolet harjoituksen koulutusvuorokausista koostuu kuitenkin sotilaallisia valmiuksia palvelevista sekä varautumis- ja turvallisuuskoulutuksista. Muun muassa kenttämuonitus-, ja sotilaskuljettajien jatkokurssit ovat erinomaisia tilaisuuksia sijoitetuille ja sijoituskelpoisille reserviläisille kerrata poikkeusolojen tehtävässään tarvittavia taitojaan. Tiedottajakurssi puolestaan vastaa koulutuspaikkojen tarpeeseen antaa toimijoille taitoja ja työkaluja laadukkaaseen ja tehokkaaseen tiedotustoimintaan.

PAUHA-harjoituksen jälkeen kevään ja alkukesän toiminta jatkuu muun muassa toukokuussa RESSU17- ja kesäkuussa VARIKKO17-harjoituksien merkeissä. Koulutustarjontamme löytyy edelleen netistä osoitteesta www.mpk.fi -> koulutuskalenteri Pohjanmaan piirin alle koulutuspaikoittain jaettuna. Facebookissa vanhojen KOTU-yksiköiden sivut ovat edelleen nähtävissä, mutta uutiset ja kuvapäivitykset tuotetaan tästedes Pohjanmaan maanpuolustuspiirin koulutuspaikkojen yhteiselle sivulle osoitteeseen www.facebook.com/pohmpp

Jani Pikkarainen
vt.Piiripäällikkö

Kokkolan koulutuspaikka:

Varastovastaava koulpääll Juha Möttönen
juha.mottonen@mpk.fi
puh. 040 543 3754

Vaasan koulutuspaikka

Koulpääll Toni Puutio
toni.puutio@mpk.fi
puh. 040 177 3414

Varastovastaava koulpääll Toni Alho
toni.alho@mpk.fi
puh. 040 583 6772

Piirin koulpääll Kari Rönnqvist
Piirin johtamiskoulutus, ruotsinkielinen koulutus
kari.ronnqvist@mpk.fi

Piirin koulpääll Pauli Salo
Piirin tarkka-ammuntakoulutus
pauli.salo@mpk.fi

Piirin koulpääll Hannu Maunula
Piirin ampuma- ja voimankäyttökoulutus
hannu.maunula@mpk.fi
puh. 0500 719 283

POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI

vt. piiripäällikkö Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@mpk.fi
puh. 050 553 6828

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
rhea.nykvist@mpk.fi
puh. 0400 395 909

www.mpk.fi
www.facebook.com/pohmpp

MPK
MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN